

DZIEŃ POMORSKI

BEZPARTYJNE PISMO CODZIENNE

Dzisiejszy numer liczy **10 str.**

Naczelny Redaktor przy muje codziennie od godz. 12-2 w pol.
Rekopisów Redakcja nie zwraca

Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza

Redakcja Administracyjna: Toruń Szeroka 11

Konto czekowe P. K. O. Nr. 160-315

Telefony Redakcji dziennej 747, 748.
Telefon Redakcji nocnej 749.

Cena numeru w Toruniu i na prowincji **20**

Oddziały: Górn. Kaszubski Rynek 21, tel. 14-24 - Gdynia, ul. 13 Lutego, tel. 15-44 - Grudziądz, ul. Sienkiewicza 9, tel. 442.
Weiherrwo, ul. Czerńska 4, tel. 14, - Bydgoszcz, ul. Mostowa 6, tel. 22-18, - Inowrocław, ul. Marsz. Piłsudskiego 4, tel. 602.

Rok V.

Toruń, czwartek 26 stycznia 1933

Nr. 21

Redukcje w armji francuskiej zapowiada minister obrony narodowej

Paryż, 25. 1. (PAT). Komisja finansowa izby deputowanych wysłuchała ekspozycji ministrów obrony narodowej i lotnictwa, z zebranych wśród członków komisji informacji wynika, że minister opieki narodowej Daladier podtrzymuje nadal swój pogląd co do możliwych redukcji w budżecie ministerstwa wojny, które obecnie wynoszą 212 milionów franków. Wskazał, że dalsze oszczędności mogłyby być możliwe tylko przez reformę armji. Minister oświadczył, że w oczekiwaniu możliwości zrealizowania tej reformy zamierza wprowadzić do przewidywanego budżetu na miesiąc lutego nowe wnioski o stopniowym obniżeniu do r. 1938 liczby oficerów o 5.000 oraz liczby koni artyleryjskich i kawaleryjskich o 10.000. Poza tem minister opracowuje projekt reorganizacji zaprowiantowania armji, co znacznie zmniejszy wydatki na ten cel.

Liga Narodów a skarga niemieckie

(o) Genewa, 25. 1. (PAT). Na posiedzeniu pofunem, poświęconem omówieniu porządku obrad Rady Ligi Narodów postanowiła nie zajmować się skargą niejakiemu Neubauerowi z Górnego Śląska.

Wzrost złota w Banku Polskim

(o) Warszawa, 25. 1. (tel. wł.) Bilans Banku Polskiego za drugą dekadę stycznia wykazuje wzrost zapasów złota do 502,1 miliona zł., natomiast zanotowano spadek walut i dewiz o 33,1 miliona zł. Pomimo odplywu walut i dewiz pokrycie kruszcowa łutowe podniosło się wobec równoczesnego spadku sum natychmiast płatnych zobowiązań i wynosi 46,7 procent czyli o 6,7 procent ponad normę statutową. Pokrycie złotem wzrosło, osiągając 43,23 procent czyli o 13,23 ponad normę statutową.

Wiceminister Pracy i Opieki Społecznej w Gdyni

Wczoraj przybył do Gdyni wiceminister Pracy i Opieki Społecznej p. Plestrzyński w towarzystwie dyrektora Urzędu Emigracyjnego Nakonecnikowa. Celem dokonania inspekcji urządzeń sanitarnych w porcie gdyni. W dniu wczorajszym p. minister zwiedził etap emigracyjny, halę emigracyjną oraz stacje i kwarantanny w Babim Dole.

Pogrzeb Żuka-Skarszewskiego

Kraków, 25. 1. (PAT). Wczoraj z kaplicy cmentarza rakowieckiego wyruszył kondukt pogrzebowy ze zwłokami znanego publicysty i literata Żuka-Skarszewskiego. Za trumną postępowała najbliższa rodzina oraz przedstawiciele świata naukowego, literatury i sztuki, delegacja związku zawodowego literatów — przedstawiciele prasy i in. Nad grobem żegnał zmarłego poseł dr. Tadeusz Dybowski, w imieniu rad krajowych YMCA i „Ogniska” Żukowskiego, imieniem Syndykatu krakowskich dziennikarzy przemawiał dr. Flach.

Na rynku pracy

Warszawa, 25. 1. (PAT). Według danych statystycznych liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Państwowych Urzędach Pośrednictwa Pracy na terenie całego państwa w dniu 21 stycznia r. b. wynosi 155.279 osób, co stanowi wzrost bezrobocia od tygodnia poprzedniego o 11.989 osób.

Targi anglo-amerykańskie ma prowadzić w Waszyngtonie lord Reading

Londyn, 25. 1. (PAT). Minister spraw zagr. Simon odjechał wczoraj do Genewy. — Przed odjazdem odbył on dłuższą naradę z premierem Mac Donaldem. Narada dotyczyła spraw rozbrojeniowych. Po odejściu Simona premier przyjął lorda Readinga i odbył z nim przeszło godzinną konferencję. W

związku z tem w Londynie krąży pogłoski, że lord Reading ma wyjechać do Waszyngtonu z mandatem rządu brytyjskiego celem odbycia wyjątkowych rozmów z Rooseveltem. — Misja lorda Readinga miałaby polegać na objaśnieniu sytuacji, w jakiej znajduje się Wielka Brytania i skłonić Roosevelta do udzielenia moratorium aż do czasu wyjaśnienia sprawy złotego parytetu i taryf celnych na wszechświatowej konferencji ekonomicznej.

Herriot przybywa do Warszawy aby wygłosić dwa odczyty

(o) Warszawa, 25. 1. (tel. wł.) W prasie pojawiły się wiadomości, że niebawem ma przybyć do Warszawy b. premier francuski Herriot. Wizyta Herriota będzie miała charakter nieoficjalny. Herriot przybędzie dla

wygłoszenia 2 odczytów, z których jeden poświęcony będzie kryzysowi doby obecnej. — Ostateczna decyzja co do terminu przyjazdu Herriota jeszcze nie zapadła.

Niemieckie warcholstwo na Konferencji Rozbrojeniowej w Genewie

Genewa, 25. 1. (PAT). Prezydium konferencji rozbrojeniowej kontynuowało wczoraj dyskusję nad projektem kontroli wykonania przyszłych zobowiązań rozbrojeniowych. W dyskusji kilkakrotnie interwenjował delegat niemiecki Nadolny, usiłując osłabić proponowany system kontroli. Należy przypomnieć, że obecny projekt został opracowany w czasie, gdy Niemcy wycofały się z obrad konferencji i, że umożliwiły one daleko posunięte zarządzenia kontroli na wypadek, gdyby jakieś państwo naruszyło swoje zobowiązania. Delegat niemiecki usiłował wykazać możliwość zbadania na miejscu ewentualnego przekroczenia zobowiązań rozbrojeniowych, domaga-

jąc się, aby komisja, która będzie składała się z 60 członków, musiała powziąć odpowiednią decyzję jednomyślnie, a nie większością kwalifikowaną jak przewiduje projekt. Wszystkie poprawki niemieckie zostały ogromną większością głosów odrzucone, tak że pierwotny tekst projektu utrzymano.

Pod koniec posiedzenia reprezentant Niemiec usiłował przeprowadzić, aby komisja główna konferencji równocześnie dyskutowała z francuskim planem organizacji pokoju i wnioski niemieckie, dotyczące rozbrojenia jakośolowego. Jednak utrzymana została decyzja, że komisja rozpocznie swoje prace od dyskusji nad planem francuskim.

Bomby i gazy trujące w aulach uniwersyteckich

Awantura antysemitki we Wrocławiu

Berlin, 25. 1. (PAT). Antysemitki manifestacje na uniwersytecie wrocławskim przybrały wczoraj niezwykle ostrą formę z rzezi wznoszenia wykładowców przez prof. Kohna. Do gmachu uczelni wkroczyło przeszło 200 studentów nacjonalistycznych i urządziło niezwykle wrogą manifestację, uniemożliwiając w aulach wykładowych pracę. Tym razem manifestanci nacjonalistyczni nie zadowolili się okrzykami w rodzaju: „Proch z Kohnem!” i pieśniami bojowymi, lecz rzucali bomby iżwiąjące i cichnące na korytarzach a w jednej z budek telefonicznych spowodowali wybuch petardy w celu wywołania ogólnej paniki.

Po rozpoczęciu się zajęć rektor wezwał do

gmachu uniwersyteckiego policję, która wyparła demonstrantów z korytarzy i sal wykładowych, używając palek gumowych i dokonując licznych aresztowań. Kilku studentów zostało dotkliwie poranionych. Pośród jednego z profesorów a dowódcą oddziału policyjnego, który wkroczył do sali wykładowej doszło do ostrej sprzeczki. Równocześnie z zaburzeniami wewnątrz gmachu profesor zawiązał swój wykład. Przed gmachem uniwersytetu, tłum, złożony z nacjonalistów urządził hałaśliwą manifestację, wznosząc okrzyki antyżydowskie. Policja manifestantów z trudem rozproszyła.

Moskwa znów kokietuje Berlin

Mołotow o stosunkach gospodarczych

Moskwa, 25. 1. (PAT). Ustęp mowy premiera Mołotowa, poświęcony „ściślej stosunkowi gospodarczemu z Niemcami”, moskiewskie koła dyplomatyczne i dziennikarskie komentują jako akompaniament dotyczących się obecnie poufnych rokowań z poszczególnymi firmami niemieckimi o przesunięciu terminu niektórych płatności sowieckich w Niemczech. Wielką rolę od-

grywa tu również sprawa dalszego honorowania przez Niemcy gwarancji państwowych dla kredytów sowieckich, co do czego niemieckie koła rządowe mają zachować obecnie dwuznaczne stanowisko. Moskiewskie koła dyplomatyczne zwracają uwagę na fakt zupełnego przemilczenia stosunków sowiecko-włoskich, które dotychczas uchodziły za bardzo przyjazne.

Z teatru wojny w Ameryce Południowej

Odczuwa wojsk boliwijskich

Paryż, 25. 1. (PAT). Z Santiago de Chile donoszą, że wojska boliwijskie pod dowództwem niemieckiego generała Kundta od trzech dni prowadzą wielką ofensywę przeciwko wojskom peruwiańskim. Piechota boliwijska, prowadząc silny ogień artyleryjski, posunęła się mi-

mo rozpaczliwej obrony peruwiańczyków znacznie naprzód. Wojska boliwijskie obległy fort peruwiański Ayala, przyczem prawie skrzydło wojsk peruwiańskich zostało rozbite. Straty po obu stronach są bardzo znaczne.

Waszyngton, 25. 1. (PAT). Stany Zjednoczone wystosowały do rządu włoskiego oficjalne zaproszenie, dotyczące dyskusji o długach wojennych. Zaproszenie to stanowi pierwsze oficjalne nawiązanie kontaktów między dwoma krajami w celu rewizji długów.

Barbarzyństwo Domku Mickiewicza w Kownie będzie zburzony

(o) Warszawa, 25. 1. (tel. wł.) Na posiedzeniu Rady Miejskiej Kowna zapadła uchwała zburzenia t. zw. „domku Mickiewicza”, — znajdującego się przy jednej z ulic kowieńskich. Teren, na którym znajduje się domek Mickiewicza, ma być włączony do parku miejskiego.

Wystawa dywanów polskich w Sztokholmie

Sztokholm, 25. 1. (PAT). Poseł Rozwadowski dokonał w poniedziałek wieczorem otwarcia wielkiej wystawy dywanów polskich.

Skandal Agenci GPU w Watykanie do Włoch

(o) Rzym, 25. 1. (tel. wł.) Przed miesiącem w kołach watykańskich wywołało duże zaniepokojenie zniknięcie ks. Daubnera, sekretarza osobistego arcybiskupa Helbigny, — przewodniczącego watykańskiej komisji Pro Russia. Obecnie okazało się, że ks. Daubner był agentem GPU w Watykanie. Miał on wgląd do wszystkich tajnych dokumentów, dotyczących propagandy katolicyzmu w Sowietach. Krąży pogłoski, że ks. Daubner zabrał z sobą ważne dokumenty Komisji Pro Russia.

Zimowa olimpiada słowiańska i mistrzostwa narciarskie

Zakopane, 25. 1. (PAT). W Zakopanem rozpoczął narady narciarskie P. Z. N. pod przewodnictwem prezesa P. Z. N. inż. Bobkowiego. Między innymi zamowiano się omówieniem projektu zorganizowania olimpiady słowiańskiej, w której wzięłyby udział Bułgaria, Czechosłowacja, Jugosławia i Polska. Zdecydowano rozegrać międzynarodowe mistrzostwa w Zakopanem w dniach 24, 25 i 26 lutego r. b. Następnie omówiono program przyjęcia wycieczki węgierskiej, która przybędzie do Zakopanego w liczbie 500 osób na kilkodniowy pobyt w drugiej połowie lutego. Po posiedzeniu odbyła się poufna konferencja w sprawie rozbudowy Gubalówki i projektowanej kolejki elektrycznej.

Nowy rekord światowy w pływaniu

Berlin, 25. 1. (PAT). W Brunświku Schwabach ustalili nowy rekord światowy w pływaniu stylem klasycznym na dystansie 500 m. Czas miał 33,1 sek. Jest on lepszy od rekordu Ringolda o 3,7 sek.

Wpólny cel Berlina i Moskwy

Rewelacje senatora Eccard'a

Senator francuski Fr. Eccard, którego sensacyjne rewelacje o tajnych zbrojeniach niemieckich w swoim czasie publikował, zamieszcza w czasopiśmie „Revue des Deux Mondes” z dnia 15 bm. znamienne informacje, dotyczące francusko-rosyjskiego paktu o nieagresji. Podaje on poniżej wyjątki z jego niezwykle interesującego artykułu, mówiącego specjalnie o zagadnieniach szczególnie blisko obchodzących Polskę.

„Niemcy — pisze senator Eccard, — przyglądają się rokowaniom francusko-sowieckim z najzupełniejszą pogodą ducha, a wzruszając ramionami mówią zupełnie otwarcie: — „Jeśli Francja myśli, że w ten sposób naruszy porozumienie niemiecko-sowieckie, to tem gorzej dla niej. Porozumienie to jest tak ścisłe, że w chwili obecnej jest ono wręcz nierozwalne. Opiera się ono nie tylko na traktatach w Rapallo i Berlinie, lecz na szeregu tajnych klauzul militarnych. Współpraca wojskowa rosyjsko-niemiecka została jeszcze bardziej wzmocniona i rozszerzona podczas długiego pobytu Tuchaczewskiego w Niemczech, z okazji wielkich manewrów we wrześniu r. 1932. General bolszewicki przybył w towarzystwie 13-tu „speców” armii czerwonej (lotników, artylerzystów, inżynierów) i zwiędził wraz z nimi liczne fabryki i uczestniczył w próbach technicznych.

Konferencje, które Tuchaczewski odbywał z generałem Schleicherem, tyczą się zaopatrzenia armii czerwonej oraz Reichswehry w broń, dostarczaną przez fabryki niemieckie, rosyjskie, szwedzkie, holenderskie i szwajcarskie. Obaj dowódcy dokonali REWIZJI PEWNYCH UMÓW WOJSKOWYCH, TYCZĄCYCH SIĘ POLSKI i mieli uzgodnić swoje poglądy w sposób następujący: POMOC SOWIECKA DLA NIEMIEC W MOMENCIE ATAKU NA POLSKĘ POLEGAŁBY NA RÓWNOLEGŁYM INWAZJI DWÓCH GRUP SOWIECKICH DO POLSKI: W REJONIE MINSKA — GRUPY PÓŁNOCNEJ OFBICIE WYPOSAŻONEJ W ŚRODKI TECHNICZNE ORAZ NA INNYM ODCINKU GRUPY POŁUDNIOWEJ, ROZPORZĄDZAJĄCEJ PRZEWAŻNIE KAWALERJĄ.

Rezultatem porozumienia, istniejącego pomiędzy sztabem Reichswehry a sztabem armii czerwonej, jest i to, że żaden wojskowy typ aparatu lotniczego nie może być włączony do powietrznej floty sowieckiej, o ile nie został wprawdzie zaaprobowany tak przez Niemców jak i przez Rosjan. Lotnictwo sowieckie posługuje się bowiem obecnie wyłącznie nowymi aparatami typu niemiecko-rosyjskiego, zaopatrzonemi w udoskonalenia, wykonane przez techników również niemieckich.

Niemcy oddały do dyspozycji armii czerwonej nie mniej, jak 575 wyższych oficerów, którzy otrzymali od Reichswehry misję wyszkolenia lotników rosyjskich i niemieckich.

Tak w Berlinie jak i w Moskwie istnieje nadzieja, że ratyfikowanie przez parlament francuski paktu o nieagresji pomiędzy Z. S. R. R. a Francją, podziela we Francji jak „podmuch gazu narkotyzującego” tj. uspi czujność uwagi publicznej.

Senator Eccard, omawiając w dalszym ciągu niebezpieczeństwo propagandy komunistycznej we Francji, stwierdza znaczne wzmocnienie tej działalności, przyczem podaje wedle kalendarzyka robotniczo-właścicielskiego (!) listę organizacji francuskich zależnych od Moskwy, a działających w tej chwili „pełną parą”. Są one następujące: 1) francuska sekcja „Kominternu” (P. C. F.), 2) „Młodzież komunistyczna”, 3) „Czerwoni pionierzy”, 4) Kobięce organizacje komunistyczne, 5) C. G. T. U. oddział francuski międzynarodówki syndykatów Czerwonych, 6) „Unja narodowa kół kooperacyjnych”, 7) „Konfederacja generalna pracowników rolnych”, 8) A. R. A. C. „Związek republikański kombatanów”, 9) S. O. I. „Wzajemna pomoc między-

narodowych robotników”, 10) S. R. I. „Czerwona pomoc Międzynarodowa”, 11) „Komitet obrony ofiar białego terrorku”, 12) „Związek przyjaciół Z. S. R. R.”, 13) F. S. T. „Federacja sportowa pracy”, 14) F. T. O. F. „Federacja teatrów robotniczych”, 15) „Kolo marynarzy w Bordeaux i Marsylii”, 16) Sekcja francuska Ligi przeciw imperjalizmowi” (cel: bolszewizacja kolonij, sie Iziba: Berlin).

Szesnaście organizacji francuskich na żądzie Trzeciej Międzynarodówki — to groza kompletnego zarobczywania or-

ganizmu społecznego naszej sojusznickiej Francji.

Obok grozy tej nie wolno jednak przechodzić obojętnie. Powyższe rewelacje senatora Eccarda winny więcej może, niż niedawna sensacja tycząca się lorda Rothermera'a, pobudzić wszystkie warstwy naszego narodu do otwarcia oczu i uszu, a zamknięcia rozkrzyżowanych ust partyjnych i zaciśnięcia w nierozwalnym bratnim uścisku dłoni do wspólnej obrony najdroższych nam ideałów niepodległościowych.

Sąd nad szpiegiem niemieckim

Korespondent pism niemieckich przed sądem wojskowym w Paryżu

W dniu 24 stycznia stanął przed sądem wojennym w Paryżu oskarżony o szpiegostwo niejaki Guilbeaux, skazany zaocznie na śmierć w lutym 1919 r. przez trybunał wojenny w Paryżu za komunikowanie się z nieprzyjacielem. Z aktu oskarżenia wynika, że Guilbeaux był jeszcze przed wojną korespondentem gazet niemieckich „Vossische Ztg.” i „Berliner Tageblatt”. Z wybuchem wojny Guilbeaux został wcielony do wojska a następnie uznany za niezdolnego do służby. Guilbeaux był uważany za niebezpiecznego anarchiste i agitatora rewolucyjnego. Jego częste podróże do Niemiec zwróciły uwagę powołanych czynników. Od tej chwili zaczęto uważać go za agenta.

W czasie wojny Guilbeaux zajmuje w Genewie luksusowe mieszkanie i utrzymuje stosunki z dwoma agentami propagandy niemieckiej Schlesingerem i Hartmanem, którzy ze swej strony pozostają w ścisłym kontakcie z posłem Erzbergerem, szefem propagandy niemieckiej w Berlinie. W akcie oskarżenia uwi doczniona jest również rola, jaką odgrywał Guilbeaux w rewolucji rosyjskiej. Miał on wyjechać ze Szwajcarii do Rosji w słynnym „zapłombowanym wagonie” przez Niemcy.

Wreszcie zarzuca się Guilbeaux, iż prowadził on we Francji w czasie wojny agitację wśród członków syndykatów, podżegając do strajku oraz do nielegalnych wystąpień.

Spór o naftę

Zatarg persko-angielski w Radzie Ligi Narodów

Na porządku obrad pierwszego posiedzenia 70 sesji Rady Ligi Narodów figuruje szereg spraw drobniejszej wagi, jak sprawozdanie komitetu higieny przy Lidze Narodów, interpretacja konwencji o pracy nocnej kobiet, sprawozdanie komisji mandatowej Ligi Narodów itp., a dopiero na ostatnim punkcie porządku dziennego znalazła się sprawa wzbudzająca w tej chwili w Genewie największe zainteresowanie; jest nią sprawa zatargu angielsko-perskiego o odebranie spółce eksploatacyjnej angielskiej praw koncesyjnych do eksploatacji perskich źródeł naftowych.

Specjalny delegat Persji min. Davar Chan odbył 2 godzinną konferencję z przedstawicielami prasy międzynarodowej, którym wyłożył obszernie stanowisko Persji w tym za targu. Persja uważa, iż Rada Ligi Narodów, do której Anglia zwróciła się o interwencję, nie jest dla sporu naftowego miarodajna — gdyż spór jest natury wyłącznie gospodarczo-

koncesyjnej i podlegać może wyłącznemu orzeczeniu sądów perskich, a nie instytucji międzynarodowych, jaką jest Liga Narodów.

Stanowisko angielskie jest skrajnie przeciwnie. Anglia uważa, że odebranie koncesji naftowej nastąpiło z przyczyn politycznych. Eksploatacja źródeł naftowych Persji przez spółkę angielską, kontrolowaną przez brytyjskie ministerstwo wojny, jest dla Wielkiej Brytanii sprawą niezmiernie doniosłości, gdyż przetwory nafty perskiej stanowią główny materiał pędny dla brytyjskiej floty wojennej a utrata naftowej koncesji perskiej może dla floty wojennej Wielkiej Brytanii spowodować następstwo wręcz katastrofalne.

Rada Ligi Narodów będzie musiała zdecydować, czy w myśl stanowiska angielskiego będzie się sporem o naftę zajmować, czy też zrzucić z siebie tę ciężką sprawę i uznać się — w myśl stanowiska Persji — za niepowołaną do jej rozstrzygnięcia.

Między Waszyngtonem a Londynem

Długi wojenne osiã zagadnień gospodarczych

Stany Zjednoczone postanowiły po nara dach obu prezydentów zaprosić Anglię na konferencję w sprawie uregulowania problemu długów wojennych. Zaproszenie amerykańskie, wzywające Anglię do wysłania misji do Waszyngtonu w celu przeprowadzenia rokowań zarówno w sprawach długów jak i w innych wszechświatowych zagadnieniach gospodarczych, w których Anglia i Stany Zjednoczone są wzajemnie zainteresowane, wywołało pozorne tylko zadowolenie. Faktycz-

nie w angielskich kołach rządowych panuje największe poruszenie, albowiem z komunikatu widać, że Ameryka zamania za ustępstwa co do spłaty długów rządowej koncesji w dziedzinie finansowej i taryfowej. Oświadczył to zresztą wyraźnie Stimson ambasadorowi angielskiemu w Waszyngtonie. Ustępstwa jakich żąda Ameryka od Anglii będą dotyczyły: 1) powrotu Wielkiej Brytanii do złotego parytetu, 2) zniesienia cel protekcyjnych, ustanowionych w Ottawie. Obydwa te warunki,

Obrady lotnicze

posłów i senatorów BBWR.

W dniu 23 b. m. na posiedzeniu grupy lotniczej posłów i senatorów BBWR. prezes zarządu głównego Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej p. Zenon Martynowicz wygłosił referat o organizacji i zadaniach L. O. P. P. Referat ilustrowany był fotografiami obiektów lotniczych i gazowych oraz wydane mi przez L. O. P. P. tablicami sprawozdawczymi i wykazami.

Z komisji uzdrowienia

gospodarki komunalnej

W komisji uzdrowienia gospodarki komunalnej przy prezecie Rady Ministrów prowadzone są obecnie prace, mające na celu uregulowanie sprawy obowiązkowego zakresu działania związków komunalnych. Mianowicie przewidywane jest poddanie rewizji szeregu obowiązków, nałożonych na związki komunalne przez dotychczasowe ustawy. Dotyczy to m. in. spraw komunikacyjnych, oświatowych, opieki społecznej itd.

Na dar honorowy

dla weteranów

Pani Marszałkowa Aleksandra Piłsudska przekazała na fundusz daru honorowego dla weteranów 1863 roku pensję, przypadającą Jej w roku bieżącym jako kawalerowi orderu „Wirtuti Militari” w kwocie zł 300.

Robotnicy z Francji

powracają do Polski

Jak wynika z ostatnich obliczeń, w ciągu roku 1932 wyjechało z Francji skutkiem braku pracy 68.847 robotników cudzoziemskich, w tej liczbie 23.156 Polaków. Przyjechało do Francji w ciągu roku 53.876 robotników cudzoziemskich, w tej liczbie 5.553 Polaków. Podkreślić należy duży odsetek robotników polskich, którzy opuścili Francję, w przeciwieństwie do małej stosunkowo liczby przyjezdnych.

Prześladowanie Polaków na Litwie

W końcu grudnia 1932 r. w kowieńskim Sądzie Okręgowym znalazła swój finał sprawa kilku mieszkańców gminy czekiskiej, oskarżonych przez zarząd gminy o nieposyłanie swych dzieci do miejscowej szkoły początkowej. Ośrołem pociągnięto do odpowiedzialności 6 osób. W sądzie oskarżeni bronili się twierdzeniem, że dzieci ich pobierają prywatnie naukę w języku polskim. Jednak wyrokiem sądu pokoju zostali oni skazani na grzywnę pieniężną w wysokości 25 litów, każdy z zamianą na 2 doby aresztu. Po rozważeniu sprawy w trybie apelacyjnym Sąd Okręgowy uznał, że nauczanie w domu w myśl obowiązujących instrukcji czyni zadość obowiązkowi powszechnego nauczania i wyrok sądu pokoju uchylił. Wszyscy oskarżeni zostali uniewinnieni.

Krwawe pokłosie

ostatniego marszu hitlerowców

W dalszym ciągu napływają informacje o niepokojach, jakie miały miejsce w Berlinie i na prowincji. Ogólną liczbę rannych w Berlinie obliczają na 35 osób. Aresztowano 118 osób w związku z niedzielnym marszem hitlerowców, z tego 108 komunistów i 10 narodowych socjalistów. Na prowincji zanotowano również ofiary niedzielnych zaburzeń. Ciężko ranni w Kolonii 3-ej komunisci zmarli w ciągu nocy, a 8 rannych osób przebywa w szpitalach. W Augsburgu doszło do starcia pomiędzy uczestnikami pochodu komunistycznego a policją, przyczem aresztowano 40 osób.

W Dortmundzie narodowi socjaliści urządzili pochód propagandowy pod ochroną policji, uzbrojonej w karabiny. Doszło tu również do starć pomiędzy demonstrantami a policją. Trzy osoby odniosły rany. W Halle i Lipsku w bójkach raniono kilka osób.

W Marburgu wykryto wielką kradzież materiałów wybuchowych w prochuwni jednej z miejscowych fabryk. Po wyważeniu 5 opancerzonych drzwi sprawcy rabunku zabrali 2 tysiące naboju pyrotechnicznych i paczkę 10 kg romperytu o niezwyklej sile wybuchowej. Sprawców dotychczas nie wykryto.

zwłaszcza drugi, są trudne do przyjęcia. Stanowisko, zajęte przez Roosevelta i Hoovera utrudnia również zwolnienie wszechświatowej konferencji ekonomicznej, której inicjatorem jest premier Mac Donald.

„Daily Telegraph”, który jest organem wiekiego przemysłu brytyjskiego, w artykule wstępnym, zatytułowanym: „wątpliwe posunięcie Ameryki”, pisze m. in.: „zadowolenie Anglii z powodu zaproszenia do rokowań będzie osłabione przez wątpliwości, jakie wywołuje druga część amerykańskiego komunikatu. Oznacza to, że Ameryka nie ustąpi w sprawie długów, dopóki nie zrobi z Anglią dobrego interesu w innych dziedzinach. O ile nysła o tem w stosunku do Wielkiej Brytanji; to zapewne projektują to samo względem Francji, Włoch i innych dłużników, to znaczy oddzielne rokowania celem zawarcia korzystnego interesu z każdym z nich. Gdyby wszechświatowa konferencja ekonomiczna nie by! zwolniona, to byłaby to procedura rozumna i zupełnie wskazana. Skoro jednak głównym celem konferencji jest właśnie znalezienie formuły powszechnej, która byłaby przyjęta przez wszystkich w celu usunięcia barier, utrudniających wszechświatowy handel, to powstaje pytanie, czy konferencja nie będzie przesądzona w sposób niekorzystny, o ile Stany Zjednoczone zwiążą sprawę długów wojennych ze sprawami ekonomicznymi.”

O wolność nauki

Na marginesie rozprawy w sejmowej Komisji oświatowej

Sejmowa komisja oświatowa przystąpiła do dyskusji nad wnioskiem przez Rząd projektem nowej ustawy o szkołach akademickich z pełnym poczuciem wagi i znaczenia traktowanego przedmiotu. Wysłuchano jako ekspertów prezesa Akademii Umiejętności, prof. Kostaneckiego, prezesa Warsz. Tow. Naukowego prof. Sierpińskiego, prezesa konferencji rektorów prof. Kutrzebę, rektora politechniki warszawskiej prof. Chrzamowskiego, rektora S. G. G. W w Warszawie prof. Sosnowskiego, rektora Uniwersytetu Warsz. Ujejskiego, profesorów Stefkę (Lwów), Z. Czernego (Lwów), Wałek - Czerneckiego (Lwów).

Jeśli chodzi o formalny stosunek do projektu nowej ustawy, to głosy niezonych rzeczoznawców rozdzieliły się niezłownie. Oczywiście że w tak ważnej sprawie i w dyskusji na tak wysokim prowadzonej poziomie, więcej znaczenia posiada waga argumentów, aniżeli liczba głosów.

Należy powiedzieć, że waga argumentów była tym razem bezwarunkowo po stronie zwolenników nowej ustawy. Jej przeciwnicy, wypowiadając obawy co do losów nauki polskiej w razie przyjęcia nowej ustawy, zżory już przypuszczali, że jeśli minister oświaty będzie miał większą, niż dotychczas ingerencję w sprawie mianowania profesorów i zwijania katedr, użyje swego wpływu bezwarunkowo w celu skrepowania wolności nauki.

Prof. Wałek - Czernecki wykazał, jak płoną te obawy. W przeszłości władza państwowa (monarchowie) niejednokrotnie walczyła o wolność nauki przeciwko korporacjom profesorskim, które stały się wyrazicielkami jednostronnej doktryny naukowej. Przykładem skrepowania wolności nauki przez ciała profesorskie mamy zresztą w niedalekiej przeszłości. Znakomity historyk Tadeusz Korzon nie mógł zostać profesorem Uniwersytetu Jagiellońskiego i musiał zadowolić się udzieleniem lekcji na pensjach prywatnych w Warszawie, gdyż jego kapitalne dzieło: „Wewnętrzne dzieje Polski za Stanisława Augusta” wywołał swemi miazdżymi jednostronną doktrynę historyczną t. zw. szkoły krakowskiej.

Jednostronność ciała profesorskiego, ich „cenzura polityczna” rozciągała się nie tylko na katedry historii. Prof. Beaudouin de Courtenay, lingwista światowej sławy, musiał uciekać z Krakowa do Petersburga z powodu prześladowań, jakim uległ za swe przekonania „radikalne”. Prof. Wałek - Czernecki nie wspominał jeszcze, jak ciężkie życie miał w Krakowie prof. Bujwid, znakomity bakterjolog, również z powodu swych przekonań. Z powodów politycznych nie osiągnął w swoim czasie katedry w Krakowie znany historyk dr. Ludwik Kubala.

W Niemczech współczesnych widzimy, że żaden profesor uniwersytecki nie śmie odezwać się w duchu pacyfistycznym pod groźbą utraty katedry. Cenzurę nad „prawomyślnością” profesorów sprawują nie tylko zżerzenia profesorskie, ale i — akademickie. Przykłady te są aż nadto przekonującym dowodem, że ciała profesorskie nie zawsze są bynajmniej ostoją wolności nauki.

Polscy harcerze w Danii

Pierwsza polska drużyna harcerska w Danii istnieje w miejscowości Maribo. Drużyna ta liczy 12 chłopców w wieku szkolnym. Wszyscy posiadają rogatywki harcerskie. Obecnie, w porze zimowej zbiórki drużyny poświęcone są szczególnie zagadnieniom ideologii harcerskiej. Kierownictwo drużyny pozostaje w kontakcie z miejscową drużyną skautów duńskich.

Kalendarz dla Mazurów

Wyszedł z druku dziesiąty z rzędu kalendarz dla Mazurów pruskich i rozpowszechniony został wśród czytelników „Mazura” w Szczytnie. Kalendarz zawiera, obok „wiadomości pożytecznych ku czytaniu i nauce”, opowiadania z przeszłości ziemi mazurskiej, piśmiennictwa polskiego na Mazurach i wiele innych interesujących wiadomości o tak nam bliskich, a jednak bardzo mało znanych rodakach na Mazowszu Pruskim. Redaktorką kalendarza jest p. Emilia Sukertowa-Biedrawina, która opracowała już 10 roczników „Kalendarza dla Mazurów” i „Kalendarza dla Ewan-gelików”, a od 1923 r. redaguje „Gazetę Mazurską”.

Przeciwnicy nowej ustawy nie mają zaufania do władzy państwowej w osobie ministra oświaty, ale też nie mają zaufania i do samych siebie. Charakterystyczne było pod tym względem wystąpienie rektora S. G. G. W w Warszawie, prof. Sosnowskiego, który wypowiedział się przeciwko mianowaniu rektora na 3 lata, jak to przewidywała nowa ustawa.

Jesteśmy z całym uznaniem i szacunkiem dla wiedzy i działalności naukowej tych, którzy się wypowiedzieli przeciwko projektowi no-

wej ustawy o szkołach akademickich, ale niezawsze głębokie studia naukowe i wielkie zdolności specjalne idą w parze z rozumieniem życia praktycznego i jego zadań.

Polska stoi wobec konieczności przebudowy swego ustroju wewnętrznego. Przebudowy tej dokonano w zakresie ustroju szkolnictwa średniego i powszechnego. Musimy go dokonać i w zakresie ustroju szkół akademickich, który powinien być scharmonizowany z treścią idei państwowej.

Najstarsi żołnierze u Marszałka Józefa Piłsudskiego

W ramach uroczystości warszawskich odbyło się u Pana Marszałka Piłsudskiego przyjęcie dla żyjących w Warszawie uczestników Powstania Styczniowego. Pan Marszałek Piłsudski w przebiegu półgodzinnej pogawędki, wypytując weteranów o przebieg ich życia. Na zdjęciu naszym widzimy Pana Marszałka Piłsudskiego wśród powstańców i członków komitetu.

Liga martwej ciszy

Satura londyńska na Ligę Narodów

Dziennik londyński „The New Statesman and Nation” zamieścił złośliwą karykaturę obrad i działalności Ligi Narodów pod tytułem: „Kalendarz Ligi martwej ciszy na r. 1933.”

1-go maja — 500 potężnych samolotów bombowych, pilotowanych przez Eskimosów, urządza nocny rajd na Sztokholm. Miasto zniszczone. Radę Ligi zwołuje p. Avenol.

3-go maja. — Rada obraduje. Głos odczytuje delegat Eskimosów w kwestii formalnej. Delegacja dowodzi, iż Szwedzi nie mają prawa odwoływać się do Ligi, gdyż Szwecja, pozbawiona stolicy, nie może być uważana za państwo. Na propozycję sir J. Simona kwestja ta zostaje przedłożona do rozpatrzenia komisji ekspertów prawników. Zebranie Rady Ligi zostaje odroczone.

14-go maja. — Komisja prawnicza ogłasza swoje postanowienia: delegacji szwedzkiej mogą warunkowo otrzymać pozwolenie na stawiennictwo przed Ligą, o ile znajdują się jeszcze przy życiu.

15-go maja. — Przedstawiciel Eskimosów wnosi na zebranie Rady Ligi oskarżenie przeciw Szwecji. Eskimosi nie mogą utrzymywać stosunków przyjaznych z krajem, panuje nieporządek, miasta są zniszczone a prasa atakuje Eskimosów. Interwencja Eskimosów jest koniecznością. Sir J. Simon przestrzega przed nieprzemysłaną akcją. Zostaje zwołana komisja ankietowa.

9-go czerwca. — Komisja ankietowa ogłasza swój raport: „Eskimosi uciekli się do wojny, zabronionej przez statut Ligi”.

11-go czerwca. — M. Hadriaga składa na zebraniu Ligi wniosek o wykluczenie Eskimosów z Ligi. Sir J. Simon proponuje przyjęcie rezolucji: „Rada Ligi wyraża swoją sympatię rodzinom poległych, a zarazem wyraża ubolewanie, iż rząd szwedzki przez swą lekkomyślność nie zapobiegł obywateli Sztokholmu w maski gazowej i w ten sposób przyczynił się do śmierci ty-

ofar. Delegacja Ligi potępia lekkomyślność rządu szwedzkiego”. Wobec niemożności osiągnięcia kompromisu w przedmiocie (bu rezolucji), Rada uchwała inną rezolucję, która brzmi: „Rada potępia lekkomyślność”.

12-go czerwca. — Samoloty Eskimosów rzucają bomby na Kopenhagę. Danja zwraca się do Ligi o interwencję. Sir J. Simon zwraca uwagę na fakt, że komisja badająca wypadek w Sztokholmie nie powzięła jeszcze ostatecznej decyzji, nie można więc zająć żadnego stanowiska wobec drugiego incydentu, póki nie zostanie zbadany pierwszy.

19-go czerwca. — Prezydent Hoover te-

„Polska a morze”

Prezes Ligi Morskiej i Kolonjalnej p. J. Kozuchowski, w przedmowie do pracy p. Władysława Gindrycha p. t. „Polska a morze” (Warszawa 1932, st. 235 nakł. Tyg. „Polska Gospodarcza”) tak oto cel jej określa: „Książka ta została napisana w tym celu, aby dać modemu Polakowi wiadomości o tych wszystkich sprawach gospodarczych, politycznych, naukowych i organizacyjnych, jakie z chwilą wskrzeszenia państwa polskiego i odzyskania dostępu do morza, wysunęły się na czoło zagadnień, związanych z odbudową gospodarstwa narodowego. „Swoje zadanie popularyzatorskie książka p. Gindrycha spełnia w sposób znakomity, barwnie obrazując znaczenie morza w życiu narodu, historię Polmorza i dzieje polskich podróżników, geografów i odkrywców oraz zapoznając czytelnika w sposób przystępny z organizacją portów polskich, flotą handlową i handlem morskim

He kosztowała Polskę inflacja?

W interesującej pracy p. Wł. Malinowskiego p. t.: „Stabilizacja waluty w Polsce w latach 1924 i 1927 w świetle literatury”, autor przypomina, że w pierwszych pięciu latach niepodległości Polska pokrywała niedobory budżetowe inflacją. Był to swego rodzaju podatek inflacyjny, ocena jego waha się w granicach od 360—736 milionów dolarów Wimy, aż nazbyt dobrze, jak ujemnie tego rodzaju opodatkowanie odbiło się na życiu gospodarczym kraju, zniszczonego pozbawieniem wojną.

Przekazywanie należności firm estońskich do Polski

W związku z interwencją posła polskiego w Tallinie — dowiadujemy się, że rząd estoński postanowił, aby dekret o pobieraniu 15% podatku od operacji bankowych był interpretowany w ten sposób, by sumy zamrożone w Banku Estońskim i należące do osób lub firm znajdujących się w Polsce nie podlegały przy przekazywaniu do Polski 15% opłacie, o ile zostały one zdeponowane przed 1 grudnia 1932 r. Natomiast sumy wpłacone na rachunek firm polskich po 1 grudnia 1932 r. podlegać będą 15% owemu podatkowi.

legrafuje, iż sprawiedliwości powinno się stać zadeczą. Prezydent Roosevelt telegrafuje, aby nie przedsięwziąć żadnych środków.

9-go lipca. — Islandja wypowiada wojnę Eskimosom. 8000 aeroplanów bojowych islandzkich niszczy flotę powietrzną Eskimosów.

18-go lipca. — Zebranie Rady Ligi. Sir J. Simon stwierdza, że tylko polityka ustępstw może dać rezultaty, co zostało potwierdzone przez bieg wypadków.

Nie trzeba być zbyt domyslnym, aby w powyższej satyrze dopatrzeć się podobieństwa i nawiązania do wydarzeń na Dalekim Wschodzie.

Szeroki zakres ulg na przejazdy kolejowe

Ministerstwo komunikacji, dając po linii udzielenia indywidualnych ulg przy przejazdach kolejami, rozszerzyło je w ostatnich latach tak dalece, że objęły one bardzo szeroki zakres, który umożliwia korzystanie z tych ulg olbrzymiej ilości pasażerów. Podzielić je można na kilka grup. Przedewszystkiem mieszkańcy większych ośrodków korzystają z taniej komunikacji podmiejskiej, płaćąc za przejazd o 25 proc. taniej, niż wynosiła opłata normalna. W niektórych wypadkach (bilety miesięczne) zniżka dochodzi do 65 proc. Dla osób które odbywają częste podróże, dużym udogodnieniem są t. zw. bilety okręgowe, których cena niedawno uległa również wydatnej zniżce.

Bilety wycieczkowe w kl. 2 i 3 uprzywilejniają wycieczki wypoczynkowe na niedziele i święta z ulgą jedną trzeciej tariff normalnych oraz w dniu poprzedzającym święta, Wielkiej Nocy i Zesłania Ducha Świętego oraz święta Bożego Narodzenia.

Wielkiej Nocy i Zesłania Ducha Świętego oraz święta Bożego Narodzenia.

Wspomnieć również należy o dalekosiężnych ulgach przejazdowych udzielanych specjalnie z okazji wielkich uroczystości, jak np. w roku ubiegłym podczas Święta Morza i Jubileuszu Klasztoru Jasnohorskiego. Pracownicy państwowi i wojskowi korzystają z ulg na kolejach na podstawie swoich legitymacji.

Dzięki temu systemowi, szeroko stosowanych ulg indywidualnych, nieliczne tylko kategorie podróży, podróżujące rzadko, nie korzystają ze zniżek na kolejach.

Dla grup podróży tworzonych „comar-

Schronisko na górze Bernarda

Wyprawa dwóch zakonników do Tybetu

Pisma doniosły niedawno, że kilku zakonników z góry św. Bernarda, OO. Melij i Cognor oraz 2 braciśzków wyruszyło w daleką podróż do Tybetu.

Tam na przełęczy Latsa, jednym z najważniejszych przejść w Himalajach, na granicy Chin, Tybetu i Birmy, na wysokości 4500 m., zbudują zakonnicy szpital i schronisko, poświęcone tym samym celom co schronisko na górze św. Bernarda.

Schronisko alpejskie zakonników św. Bernarda pozostawia na każdym, kto je widział, niezatarte wspomnienie. W dzikiej samotni skalnej przełęczy na wysokości 2500 m. wylaniają się nagle przed oczyma wędrowca nad małym stawem wysokogórskim dwa masywne budynki, otoczone wszad krzesanicami alpejskimi. Po drugiej stronie stawu, który nawet latem pokrywa warstwa lodu, wznosi się wysoki posąg z brązu św. Bernarda. W jednym z budynków, pochodzących z 16 wieku i mieszczącym kapliczkę z pięknie rzeźbionymi stłupami, mieszkają zakonnicy, około 20 księży, kilkunastu kleryków oraz braciśzków. Tutaj biedny wędrowiec, przechodzący przez przełęcz, otrzymuje bezpłatny nocleg i posiłek. Dawniej, kiedy na to pozwalały środki pieniężne klasztoru, każdy turysta zwiedzający schronisko, był przez zakonników gościnnie i bezpłatnie podejmowany. Obecnie dla turystów urządzony został skromny pensjonat w nowszym budynku.

Schronisko alpejskie wznosił około roku 1000. kapłan francuski Bernard de Monthon w miejscu, gdzie dawniej znajdowała się świątynia rzymska Jowisza. Na tej olbrzymiej przestrzeni czasu, w ciągu której państwa powstawały i ginęły, a kultura ludzka przechodziła głębokie przemiany, w pustce tej skalnej, przez którą ciągnęły wojska Karola Wielkiego, Barbarossy, Napoleona — zakonnicy św. Bernarda w porze serca spełniali swój obowiązek i nieśli pomoc wędrowcom, a zimą stale czuwali, aby ratować zbłąkanych, posługując się w swym zbożnym dziele sławnymi psami, silnemi i mądrymi bernardynami.

Nowoczesny rozwój komunikacji położył kres wędrownictwu zimowemu przez niebezpieczną w zimowej porze przełęcz św. Bernarda. Wprawdzie niezamożni wędrowcy, którym brak pieniędzy na przejazd koleją, jeszcze dzisiaj obierają tę drogę. Zakonnicy urządzili więc wzdłuż drogi schroniska z połączeniami telefonicznymi, za których pomocą zbłąkani mogą wezwać p

Wesoły kącik

Znakomity chirurg wiedeński, profesor Gussenauer, operował w swej klinice szwagra cesarza Franciszka Józefa. Operacja udała się. Po pewnym czasie do profesora zgłasza się adjutant operowanego arcyksięcia i melduje:

— Jego Cesarska Mość chciałby się poinformować, co woli pan profesor, jako honorarium czy order Leopolda z Krzyżem, czy też 20000 guldenów?

Profesor po chwili odpowiada:

— Proszę zakomunikować Jego Cesarskiej Mości, iż nie mogę odpowiedzieć od razu na takową propozycję, muszę się zastanowić nad nią.

Adjutant odchodzi, po dwóch dniach zgłasza się ponownie.

— Co mam zakomunikować Jego Cesarskiej Mości.

A na to profesor:

— Zdecydowałem się. Proszę powiedzieć Jego Cesarskiej Mości, iż nie chcę ani orderu Leopolda, ani 20.000 guldenów. Natomiast proszę o 40.000 guldenów.

ZGODA

Nieśmiały Jan zdobył się wreszcie na odwagę i oświadczył panie Aurelii przez telefon.

— Halo, panno Aurelijo?

— Przy aparacie.

— Czy zgodzi się pani zostać moją żoną?

— Chętnie. A z kim mam przyjemność?

DOKŁADNA WIADOMOŚĆ.

Lekarz: — W jakiej okolicy pan najpierw poczuł ból?

Pacjent: — Poraz pierwszy na dworcu kolejowym.

Budujmy „Flotę Narodową“

mocy zakonników.

Zima jest tutaj długa i surowa. Śnieg sięgają często powyżej pierwszego piętra budynków. Kiedy w długie zimowe wieczory w chury świszcza i lawiny z głuchym grzmołem przewalają się w doliny wówczas klasztorne cele i biblioteka z fortepianem, który zakonnikom swego czasu podarował król angielski Edward, tworzą światek dla siebie, odcięty przez większą część roku od życia dolin i reszty świata. Ludzie z dolin zjawiają się dopiero w nielicznych miesiącach letnich i wnoszą na kilka chwili

gwar i tętno dalekiego świata w tę samotność.

Zakonnicy, udający się obecnie do Tybetu, odbywają drogę tę wynoszącą 22.000 km., poraz drugi.

Pomimo olbrzymich trudności bohaterscy zakonnicy żywią nadzieję, że uda im się wzniesć murowane schronisko na nowej drodze w ciągu 3 lat. W daleką swą drogę zabrali oprócz sprzętów kościelnych wszystkie niezbędne narzędzia, a jedynym ich łącznikiem ze światem będzie aparat radiowy.

129 zawodników i 14 państw w raidzie gwiazdzistym do Monte Carlo

Dnia 21 stycznia br. rozpoczął się doroczny automobilowy rajd gwiazdzisty do Monte Carlo, zorganizowany przez międzynarodowy Sporting Club w Monaco. Do rajdu zgłosiło się ogółem 129 zawodników, z tego 46 Anglików, 42 Francuzów, 26 Amerykan, 8 Niemców, 4 Włochów, 2 Austriaków i jeden Czech. Do pierwszej kategorii o wewnętrznej pojemności cylindra ponad 1500 cm, sześć zakwalifikowano 83 automobilistów, 46 zaś

rajdzie gwiazdzistym, trwał 2 godziny. Drogi do granicy polskiej były bardzo ciężkie i zasypane śniegiem. Od granicy, dzięki przygotowaniu Automobilklubu Polski, drogi i szosy specjalnie oczyszczone ze śniegu — doskonale. Przez Warszawę przejechało popołudniu kilka wozów, 8 francuskich, 1 niemiecki, 3 belgijskie, 4 angielskie i 1 duński. Kierowcy byli bardzo gościnnie przyjęci przez Automobilklub Rzplitej, który sprawował do

Na zdjęciu naszym widzimy jeden z samochodów uczestniczących w raidzie w czasie przejazdu przez Warszawę. Jest to samochód marki Fiat, prowadzony przez księcia Naryszkina (Belgja). Obok samochodu stoi jego załoga.

czono do drugiej kategorii poniżej 1500 cm sześć. Zawodnicy wyjechali z Aten, Tallina, Bukaresztu, Umei, Stavanger, Rygi i John Norgroats, a mają się stawić 25 bm. między godziną 14 a 16 w Monte Carlo, gdzie odbędzie się próba szybkości i hamowania w celu wyznaczenia ilości punktów dla poszczególnych zawodników. 27 bm. na tarasie kasyna Monte Carlo nastąpi konkurs piękności samochodów. Łączna wysokość nagród wynosi 142.000 fr. fr. z czego 117.000 przypada na klasyfikację ogólną a 25.000 na kategorię samochodów lekkich. Poza to przewidziane są jako nagrody liczne puchary oraz nagrody rzeczne. W zawodach bierze udział 14 państw.

Start z Tallina wozów, biorących udział w

późnej nocy kontrolę nad raidowcami. O północy wiadome były następujące rezultaty: Z kierunku Tallińskiego przeszło przez Rygę we właściwym czasie zamiast 31, tylko 24 maszyny. Przez Warszawę i Poznań przejechało już tylko 19 maszyn, dążących z północy. 5 maszyn, jadących koleją z Rumunii, nie zdążyło na czas do Polski. Natomiast zapisane do kierunku bukareszteńskiego inne 3 maszyny wystartowały do Monte Carlo: je dna z Warszawy, a 2 — z Lwowa i pomyślnie wyjechały z granic Polski. Zawodnicy, startujący z Aten, znaleźli się w olbrzymiej burzy śnieżnej, która zapewne uniemożliwi im przejazd.

Ogień na usługach samolotów

Trzeba czynnie współpracować z akcją LOPP.

Pułkownik wojsk francuskich Vauthier w swem dziele p. t. „Niebezpieczeństwo lotnicze i przyszłość kraju“ zaczyna jeden z rozdziałów słowami: „Ze wszystkich środków niszczących, jakimi rozporządzają samoloty — najstraszniejszym jest ogień“.

W jaki sposób może wróg stosować ten najniebezpieczniejszy środek w niszczeniu wielkich miast w kraju nieprzyjaciela?

Dzisiejsze najsukuteczniejsze bomby zapalające to bomby „Elektron“. Temperatura palenia się tych bomb wynosi 2000 — 3000 stopni. Niemożliwością jest ugaszenie tej palącej się bomby, która zapala wszystko, co jest materiałem palnym. Fabrykacja samych bomb jest łatwa. Skomplikowaną jest tylko fabrykacja zapalników do bomb „Elektron“. Waga bomb waha się w granicach od 200 gramów do 5 kg. Najprawdopodobniej będą to bomby fabrykowane o wadze 1 kilograma.

Na podstawie dzisiejszej techniki lotniczej rozumowania następujące założenie: samolot dzwigający 1000 bomb kilogramowych może

odbyć drogę 1200 kilometrów i wrócić do miejsca odlotu. Łatwo jest sobie na tej podstawie obliczyć, jak głęboko w głąb kraju naszego może wróg przewieźć powietrzem te straszne środki zniszczenia.

Dalej daje płk. Vauthier następujący przykład dla Paryża, który jednak może być równocześnie zastosowany do Warszawy. Przypuśćmy, że na 100 samolotów, które wystartowały, jedynie pięciu udało się dolecieć do Paryża, to i tak będą one mogły rzucić na miasto 5.000 jednodokilogramowych, strasznych bomb zapalających. Jeśli tylko jedna piąta z tych zrzuconych bomb, t. j. tylko 1 tysiąc spełni swe zadanie, to można sobie wyobrazić przerażające skutki równocześnie wybuchających tysięcy pożarów w mieście.

Jakież są sposoby walki z tem niebezpieczeństwem?

Przedewszystkiem obrona czynna, a więc działanie eskadr lotniczych, mających za zadanie niszczenie wrogich samolotów w powietrzu i niszczenie ich zapomocą artylerji przeciwlotniczej. Środkiem biernym natomiast jest

Skrzynka pomysłów

Francuskie ministerstwo poczt, telegrafów i telefonów wprowadziło w podległych mu urzędach skrzynki, t. zw. „boite a idees“, do których każdy pracownik p. t. t., bez względu na stopień służbowy, ma prawo składać swe uwagi, wnioski i spostrzeżenia, idące w kierunku usprawnienia poczty francuskiej. Jak stwierdza p. inż. B. Nawrocki w pożytecznej broszurze p. t.: „Personel a marnotrawstwo“ (wyd. Ligi Pracy) dzięki „skrzynce pomysłów“ wprowadzono w życie wiele praktycznych ulepszeń. Charakterystyczne jest, że lista autorów pomysłów wykazuje pracowników wszystkich stopni hierarchji urzędniczej. M. in. projekt maszyny do omarkowania, składania i zamykania telegramów został podany przez pracownika najniższej kategorii. Służenie „Ligi Pracy“ domaga się rozpowszechnienia „skrzynek pomysłów“ w Polsce.

Samobójstwa

Liczba samobójstw idzie w parze z pogarszającą lub polepszającą się konjunkturą gospodarczą. Związek między temi dwoma zjawiskami został wzięty pod uwagę przez towarzystwa ubezpieczeń w Niemczech np., gdzie rodzinom samobójców nie wypłaca się sumy asekuracyjnej, ale tylko wpłacone premje. W Niemczech przypada na każde 10.000 mieszkańców 2,8 samobójstw, w Austrii — 4,9, w Danji — 1,7, w Irlandji — 0,3, w Holandji — 0,8.

Serum przeciw grypie

Grypa, która szaleje w Anglii, ma ciężki przebieg, gdyż wywołuje komplikacje płucne. W ubiegłym tygodniu zmarło na grypę w całej Anglii 1041 osób. Jak donoszą tymczasem pisma londyńskie z Waszyngtonu, w instytucie medycznym Rockefellera udało się lekarzom spreparować serum z pneumokoków, które zapobiega w toku grypy przerzuceniu się jej na płuca. Serum to zostało wypróbowane z dobrym skutkiem.

Co kraj to obyczaj

Naczelny redaktor dziennika perskiego „Kuschesch“, wychodzącego w Teheranie, został zmuszony na rozkaz szacha do zamiatania ulicy przed gmachem dyrekcji policji. Przewina redaktora polegała na tem, że posłał on szachowi telegram gratulacyjny po zdymisjonowaniu ministra dworu, Tajmurtasha. Co kraj, to obyczaj.

Buy American!

Pod tym hasłem prowadzona propaganda towarów amerykańskich odniosła zwycięstwo i na Kongresie Stanów Zjednoczonych. Izba przyjęła bowiem większością 154 przeciw 18 głosom projekt ustawy, nakazującej wszystkim instytucjom rządowym i urzędowi państwowym nabywanie wyrobów i produktów tylko pochodzenia amerykańskiego. Jest to więc w ukrytej formie bojkot towarów i fabrykatów pochodzenia europejskiego.

Śmierć pod zwalami węgla

Królewska Huta, 24. I (PAT). W podziemiu kopalni „Niemcy“ w Świętochłowicach oberwała się masa węgla, zasypując dwóch górników. Jeden z nich Drescher ze Świętochłowic poniósł śmierć na miejscu, drugi zaś Jan Marcinkowski doznał szeregu ran.

Z pomocą dla rolnictwa

Dalsze projekty ustawodawcze

Rada Ministrów, przeprowadzając celowo akcję pomocy i ulg dla rolnictwa, jako warstwy najmocniej dotkniętej przez kryzys, na ostatnim posiedzeniu postanowiła przedłożyć Sejmowi szereg dalszych projektów ustawodawczych w zakresie pomocy rolnictwu. Nowe te przedłożenia rządowe dotyczą przede wszystkim drobnych rolników, którym udzielają nowych znaczących ulg i ułatwień, głównie w dziedzinie spłaty zobowiązań z tytułu nabycia ziemi oraz regulacji serwitutów. Trzy z tych projektów ustaw zmierzają do uregulowania prawa własności rozparcelowanych gruntów.

W ciągu ostatnich lat znaczne obszary gruntów, stanowiących własność prywatną, zostały rozparcelowane pomiędzy drobnych rolników. W wielu wypadkach nabywcy weszli w posiadanie kupionych gruntów, nie uzyskali jednak formalnie prawa własności do tych gruntów, a wskutek tego nie mogą gruntem tym swobodnie rozporządzać, zaciągać na ten grunt pożyczki i t. d., a nawet mogą być z gruntu tego usunięci.

Wzrastające trudności płatnicze w rolnictwie ogromnie utrudniły uregulowanie tych pilnych spraw. Już w r. 1929 wydano specjalną ustawę, regulującą te sprawy na obszarze województw południowych, gdzie parcelacja prywatna rozpoczęła się najwcześniej i najwięcej było wypadków jej niezakończenia. Wiosną roku ubiegłego w dano podobnej treści rozporządzenie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej dla województw centralnych i wschodnich.

PROJEKT USTAWY DLA POMORZA.

Obecnie Rada Ministrów uchwaliła projekt podobnej ustawy dla województw poznańskiego i pomorskiego, rozszerzając jednocześnie nieco zakres zastosowania ustawy poprzednio wydanych i ułatwiających zwów z uwagi na kryzys gospodarczy, ich wykonanie.

Na mocy projektów rządowych prawo własności gruntów rozparcelowanych będzie mógł nadać nabywcom tych gruntów sąd w specjalnym postępowaniu. Sąd ten zarazem będzie mógł ustalić niespłaconą cenę kupna i rozłożyć ją na spłaty wieloletnie, mimo że w pierwotnej umowie kupna przewidziane były krótsze terminy spłaty. W ten sposób nabywca ziemi będzie ochroniony ustawowo przed utratą warsztatu pracy, za który niejednokrotnie uiszczył znaczną część należności, a obecnie, pod wpływem kryzysu nie ma możliwości wykonania przyjętych uprzednio zobowiązań co do spłaty reszty ceny kupna.

ZMIANA PRZEPISÓW O UWŁASZCZENIU.

Niemniej doniosły dla drobnego rolnictwa jest uchwalony na ostatnim posiedzeniu Rady Ministrów projekt ustawy o zmianie przepisów o uwłaszczeniu b. czynszowików, b. wolnych ludzi i długoletnich dzierżawców. Kryzys rolniczy spowodował, że drobni rolnicy, którzy korzystając z dobrodziejstwa ustawy nabyli użytkowne przez siebie grunty, nie są obecnie w możności uiszczenia ustalonej ceny kupna. Również skarbu państwa nie jest w możności dostarczyć na ten cel odpowiedniej sumy kredytów, jak to było przewidziane w poprzedniej noweli do ustawy z roku 1924. Uchwalony obecnie przez rząd projekt ustawy dopuszcza rozłożenie ustalonej ceny kupna na raty, a nawet jeżeli przeciwko nabywcy zostały już wszczęte kroki sądowe z powodu niepłacenia należności, pozwala na wstrzymanie tych kroków i zastosowanie do takiego nabywcy ulgowych warunków spłaty.

O ZNISZENIE SERWITUTÓW.

Pozostałe dwie z przyjętych na Radzie Ministrów ustaw, które w tych dniach będą złożone sejmowi, dotyczą zmiany przepisów o zniesieniu służebności (serwitutów).

Zniesienie służebności, czyli praw pascenia bydła na gruntach dworskich, praw poboru drzewa z lasów dworskich i t. p., polega na tem, że rolnicy, którym prawa te służyły, otrzymują wzamian za zniesienie tych praw odpowiednią ilość gruntu dworskiego, lasu, lub też wynagrodzenie w gotówce.

Akcja znoszenia służebności, odbywająca się na podstawie wydanych w roku 1927 rozporządzeń Pana Prezydenta Rzeczypospolitej w chwili obecnej znajduje się już na ukończeniu, podobnie jak i wspomniana uprzednio akcja uwłaszczenia czynszowików. Jednakże i tutaj kryzys gospodarczy, przeżywany zarówno przez drobnych rolników, jak i przez większe warstwy rolne, utrudnia ostateczne wykonanie rozporządzeń z roku 1927 i decyzji władz ziemskich, wydanych na ich podstawie.

Projektowane przez rząd zmiany wspomnianych rozporządzeń o zniesieniu ser-

witutów mają na celu ułatwienie w obecnych warunkach kryzysowych załatwienia tej pilnej sprawy, ściśle związanej z zagadnieniem reformy rolnej. Nowe przepisy przewidują, że właściciele ziemscy obowiązani do spłaty wynagrodzenia za służebności w gotówce będą mogli uzyskać rozłożenie tej spłaty na okres do lat 10-ciu, z tem, że do czasu całkowitej spłaty mogą być nadal służebności przez uprawnych wykonywane. W pewnych wypadkach możliwa też będzie zmiana już przyznanego wynagrodzenia w gotówce za wynagrodzenie w gruncie.

Dużą niedogodność dla drobnych rolni-

Rozporządzenia wykonawcze do ustawy konwersyjnej

W ministerstwie skarbu dobiegają końca prace nad tekstami czterech rozporządzeń wykonawczych do t. zw. ustawy konwersyjnej z dnia 20. 12. 1932 r. Jeżeli chodzi o poziom oprocentowania i okres umorzenia pożyczek i listów zastawnych oraz obligacji prywatnych instytucji kredytu długoterminowego to sprawy mają być ustalone m. in. jak następuje:

Okres umorzenia wierzytelności, na podstawie których wypuszczono obligacje banków komunalnych ustala się na lat 33.

Okres umorzenia wierzytelności, na podstawie których Poznańskie Ziemstwo Kredytowe w Poznaniu wypuściło listy zastawne do larowe, płatne w dniu 1 lipca 1933 r., ma być ustalony lat 33, poczynając od dnia 1 stycznia 1933 r., przyczem przez pierwsze 3 lata tego okresu wstrzymuje się spłatę kapitału tych wierzytelności.

Okres umorzenia wierzytelności, na podstawie których Poznańskie Ziemstwo Kredytowe w Poznaniu wypuściło 6% listy zastaw-

ne żytnie, płatne 1 lipca 1933 roku, ustala się na lat 23, poczynając od 1 stycznia 1933 roku, przyczem przez pierwsze 3 lata tego okresu wstrzymuje się spłatę kapitału tych wierzytelności.

Okresy umorzenia wierzytelności ziemskich Banku Gospodarstwa Krajowego i wierzytelności Państwowego Banku Rolnego, zabezpieczające listy zastawne tych instytucji, ustalono na lat 55.

Wierzytelności, zabezpieczające listy zastawne Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego określono w równowartości żyta oraz wypuszczone na ich podstawie listy zastawne mają ulec przerachowaniu na złote, według przeciętnych cen żyta, notowanych na giełdzie zbożowej w Poznaniu. Instytucje obowiązane są przedstawić ministrowi skarbu do zatwierdzenia zasady obliczenia kosztów konwersji, wierzytelności oraz listów zastawnych i obligacji. Należy zauważyć, że wyżej podane szczegóły mogą ulec częściowym zmianom.

Organizacja przedsiębiorstw państwowych

Szczegóły rozporządzeń Ministerstwa Skarbu

Ukazały się rozporządzenia ministra skarbu o organizacji przedsiębiorstw państwowych a mianowicie Polskiego Monopolu Tytoniowego, Polskiego Monopolu Solnego oraz Państwowego Monopolu Spirytusowego.

W myśl tych rozporządzeń, dyrekcji Monopolu Tytoniowego podlegają: fabryki tytoniu, magazyny surowców, zakłady sprzedaży wyrobów tytoniowych, zakłady uprawy tytoniu i wszelkie inne zakłady, uruchamiane przez dyrekcję, a służące do wykonywania zadań przedsiębiorstwa. Kapitały i fundusze Monopolu Tytoniowego stanowią: kapitał zakładowy, obrotowy, fundusz inwestycyjny, rezerwy, wykupu fabryk prywatnych, amortyzacyjny, ubezpieczeniowy i opieki nad pracownikami przedsiębiorstwa. Na fundusz amortyzacyjny będzie odpisywane corocznie: 2 procent wartości murowanych zabudowań mieszkalnych, 3 procent wartości murowanych zabudowań fabrycznych; 5 procent wartości zabudowań drewnianych, 10 procent do 15 procent wartości maszyn i urządzeń technicz-

nych, 20 procent wartości środków przewozowych i lokomocji oraz 10 procent wartości innych ruchomości. Jako wartość będzie przyjmowana pierwotna cena nabycia, bądź też koszt własny. Na fundusz ubezpieczeniowy przedsiębiorstwo odpisywać będzie corocznie 1 procent wartości posiadanego majątku, dopóki fundusz ten nie osiągnie wysokości równej 10 procentowej wartości bilansowej majątku.

Dyrekcji Monopolu Solnego podlegają: zakłady produkcji oraz sprzedaży soli i inne. Kapitały i fundusze przedsiębiorstwa stanowią: kapitał zakładowy, obrotowy, fundusz inwestycyjny, rezerwy, amortyzacyjny, ubezpieczeniowy oraz opieki nad pracownikami przedsiębiorstwa.

Kapitały i fundusze Państwowego Monopolu Spirytusowego stanowią: kapitał zakładowy, obrotowy, fundusz inwestycyjny, rezerwy, amortyzacyjny, ubezpieczeniowy oraz opieki nad pracownikami.

Faszyści w Czechosłowacji pod wodzą Gajdy planowali przewrót

W związku z planowanym przewrotem faszystowskim w Brnie — dokonano szeregu aresztowań i kilkadziesiąt rewizji domowych wśród faszystów w Brnie i Prościejowie, który jest siedzibą faszystów, oraz w Pradze. M. in. w mieszkaniu wodza faszystów czeskich gen. Gajdy skonfiskowano wielką ilość korespondencji. Sprawy puezu brneńskiego por. rez. Kobzinka dotychczas nie ujęto.

Jak się okazuje, faszyści brneńscy uznali koszarę piechoty w Zidenicach za najodpowiedniejsze do zaatakowania, gdyż pozostawała w nich w tym dniu wyjątkowo mała liczba, bo około 350 żołnierzy. Ponadto wiadomo im było, że większa część żołnierzy jest narodowości czeskiej. Ciężko ranny żołnierz Kindermann, który stał na głównej strażnicy, jest narodowości niemieckiej.

Faszystowski zamach w Brnie odbił się głośnie echem w całym kraju i spotkał się z jednomyślnym potępieniem całego społeczeństwa czeskiego. Cała prasa puezu ten nazywany szaleńczym pomysłem i domaga się od rządu poczynienia energicznych kroków, celem zapobieżenia na przyszłość podobnym wybrykom w drodze obostrzenia cenzury prasowej wobec pism terrorystycznych i likwidacji organizacji faszystowskiej, podkreślając przytem, że państwo miało już wiele kłopotów ze strony komunistów i hitlerowców, lecz nikt dotychczas nie odważył się zaatakować koszar.

Minister Obrony Narodowej Bradacz oświadczył, że chociaż nie przywiązuje do zamachu brneńskiego większej wagi i uważa go za krok szaleńczy, to jednak cieszy się, że zarówno armia, jak i policja wykazały wzoro-

W szkole
i wszędzie, gdzie zbiera się wiele osób, istnieje niebezpieczeństwo zarażenia się przez wdychanie rozszewanych podczas kaszlu lub kichania zarazków. Chronić się zatem przed gryzą, zapaleniem gardła i przeziębieniem zapomóż

pastylek **Panflavin**

Do nabycia we wszystkich aptekach.

ków, którzy wzamian za zniesione służebności otrzymali działki leśne, stanowiła dotychczas okoliczność, że, mając prawo tylko do ziemi z pod lasu, nie zaś do drzewostanu, znajdującą się na tej ziemi, nie zawsze mieli zabezpieczone usunięcie tego drzewostanu i wskutek tego nie mogli danej działki wziąć pod uprawę. Również nawet w wypadkach, gdy usunięcie drzewostanu było zabezpieczone, terminy usunięcia były dość krótkie i niezawsze realne.

Projektowane obecnie przepisy nakazują wyznaczenie właścicielom ziemskiemu terminu do usunięcia drzewostanu, z tem że w razie nieusunięcia drzewostanu w oznaczonym terminie, przechodzi on na własność tego, kto otrzymał ziemię z pod lasu. Terminy natomiast usunięcia drzewostanu będą dłuższe i będą mogły być przedłużane ze względu na trudności, jakie w dzisiejszych warunkach nasuwa sprzedaż lub inne zużycie wyrąbanego drzewa.

DALSZE ULGI W SPŁATACH.

Wraz z powyższymi projektami ustawodawczymi, jak dowiadujemy się, rząd ma wnieść niebawem do sejmiku jeszcze jeden projekt niezmiernie interesujący ogół rolników. Chodzi tu o projekt ustawy o konwersji niektórych pożyczek w listach zastawnych, która niezależnie od dotychczas już zastosowanych ulg w dziedzinie długoterminowych pożyczek rolniczych ma wprowadzić jeszcze dalsze ulgi, jeśli chodzi o spłatę pożyczek w listach zastawnych, zaciągniętych przy nabyciu gruntu z parcelacji.

Ostatnie te posunięcia świadczą, że rząd bez przerwy i nieustrudzenie dąży do ułatwienia rolnikom spłaty, ciążących na nich zobowiązań z różnych tytułów. W niczem to nie nadwyraza oczywiście zasady, że zobowiązania, które w mocno już zredukowanej formie pozostaną do płacenia muszą być płacone sumiennie. Leży to w interesie samego rolnictwa.

O podniesienie cen produktów rolniczych

Agencja „Zachód“ donosi: międzyzbożowa Komisja dla popierania zbytu produktów rolniczych, łącząca w sobie Izby rolnicze i przemysłowo-handlowe Wielkopolski i Pomorza, zwołała na 27 stycznia r. b. do Poznania konferencję, poświęconą zagadnieniu cen rolniczych. Referat w tej kwestii wygłosi nacelnik wydziału ekonomicznego Pomorskiej Izby Rolniczej inż. J. Głęboczek, zaś koreferat dyr. Zw. Tow. Kupieckich radca B. Sikorski.

wą wprost gotowość i zdolność do likwidacji podobnej próby. Nawet prosty żołnierz, bez względu na narodowość, dał dowód, że rozumie swój obowiązek w całej pełni.

Wobec zbliżenia polsko-czechosłowackiego, które w ostatnich czasach poczyniło duże postępy, opinia polska z wielkim zainteresowaniem śledzi ruchy hitlerowskie w sąsiednim państwie słowiańskim. Jak donosi prasa czeska, na pograniczu czechosłowacko-niemieckim odbywają się stale ćwiczenia młodzieży niemieckiej, zgrupowanej w miejscowych organizacjach hitlerowskich. Po znanym procesie przeciwko organizacji hitlerowskiej Volkssport, hitlerowcy czescy odbywają obecnie ćwiczenia bez mundurów, niemniej jednak charakter wojskowy tych ćwiczeń jest zupełnie jasny.

Zeznania o obrocie, a zmienione stawki podatkowe

Komunikat Związku Zrzeszeń Gospodarczych w Toruniu

- II.
- G. Przedsiębiorstwa przemysłowe, kat. I—IV nieprowadzące prawidłowych ksiąg handlowych:
- od obrotów ze sprzedaży wydobytych surowców lub wyprodukowanych towarów (patrz F pkt. a) — 1%;
  - od pozostałych obrotów, a w tej liczbie od obrotów osiągniętych przez przedsiębiorstwa budowlane przy budowie domów mieszkalnych, przez młyny oraz olejarnie — 2%.
- H. Pracownie i zajęcia rzemieślnicze (rękodzielnicze):
- od obrotów ze sprzedaży wydobytych surowców lub wyprodukowanych towarów itd (patrz F pkt. a) — 1%;
  - od obrotów osiągniętych z detalicznej i drobnej sprzedaży artykułów spożywczych pierwszej potrzeby — 1%;
  - od pozostałych obrotów — 1,5%.
- I. Samodzielne wolne zajęcia zawodowe od wszelkiego rodzaju obrotów — 2%.
- Na specjalną uwagę zasługuje pojęcie sprzedaży hurtowej, a mianowicie:
- Za sprzedaż hurtową podlegającą ulgowej stawce podatkowej uważa się:
- sprzedaż wszelkiego rodzaju towarów w dowolnych ilościach przez przedsiębiorstwa handlowe:
    - kupcom, przemysłowcom, kółkom rolniczym, producentom rolnym, przedsiębiorstwom państwowym i komunalnym, (handlowym i przemysłowym zarówno podlegającym podatkowi przemysłowemu, jak i zwolnionym od tego podatku) tudzież instytucjom ubezpieczeń społecznych, — celem odsprzedaży lub produkcji;
    - przedsiębiorstwom komunikacyjnym (część II lit. B.) zarówno podlegającym podatkowi przemysłowemu, jak i zwolnionym od tego podatku — także celem eksploatacji.
  - wszelkie sprzedaże innego rodzaju, aniżeli wyszczególnione w pkt. A., a w szczególności sprzedaży konsumentom, kupcom i przemysłowcom nie dla celów odsprzedaży lub produkcji itd — o ile są dokonane w ładunkach wagonowych, względnie partjami odpowiadającymi pełnemu ładunkowi 10-cio tonowego wozu towarowego.
- O ile zatem sprzedaż w mniejszych ilościach drobnym kupcom, celem dalszej od sprzedaży została uskuteczona przez przedsiębiorstwa handlu towarowego, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, wówczas obrót z tego rodzaju sprzedaży uważa się za hurtowy w rozumieniu art. 7-go ustęp przedostatni ustawy, wobec czego obrót ten korzysta z ulgowej 0,5% stawki podatkowej.
- Określenie sprzedaży hurtowej ma jedynie zastosowanie do wymiaru podatku od obrotu i w niczem nie narusza postanowień dotyczących klasyfikacji przedsiębiorstw.
- Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 1929 r. K. 1185/29 brzmi między innymi:
- w myśl przepisu kat. I-sej handlu towarowego (lit. A zał. do art. 23 ustawy o podatku przemysłowym), handel hurtowy polega na zbyciu towarów przeważnie we większych ilościach (partjach) głównie kupcom i przemysłowcom, wobec czego dokonywanie transakcji hurtowych „w wielu wypadkach” nie starczy jeszcze za cechę

przedsiębiorstwa handlu hurtowego, ponieważ rzecz polega nie na „ilości wypadków”, lecz na ich przewadze co do sumy obrotów nad transakcjami detalicznymi i drobnymi;

b) otrzymywanie towarów wagonowo niema żadnego wpływu na rodzaj przedsiębiorstwa, jako zależne od charakteru dokonywanych w przedsiębiorstwie transakcji sprzedaży, a mianowicie hurtowych, detalicznych lub drobnych, nie zaś kupna.

Ponadto należy wyeliminować od obrotu podlegającego opodatkowaniu obroty osiągnięte ze sprzedaży artykułów podlegających scalonemu podatkowi, z uwzględnieniem zapasów znajdujących się na składzie w dniu wejścia w życie poszczególnych ustaw, dotyczących wyrobów monopolu tytoniowego, spirytusowego, oraz artykułów: sól kuchenna, bydlęca i przemysłowa, cement i cukier.

W niniejszym artykule poruszyliśmy tylko najważniejsze stawki podatkowe, szczegółowych wyjaśnień w tym względzie udziela Syndyk Zrzeszenia w lokalu Zrzeszenia przy ul. Zeglarskiej Nr. 1 od godz. 9—11.

Mr.

Groźna katastrofa kolejowa pod Tczewem

Jeden kolejarz zabity drugi ciężko ranny

Wczoraj o godzinie 10 na stacji kolejowej Zajęczkowo w powiecie tczewskim najechał pociąg towarowy Nr. 275, idący z Bydgoszczy na stojący pociąg towarowy nr. 9561. W wyniku

zderzenia został zabity 1 konduktor, a drugi ciężko ranny. Bliższych szczegółów narazie brak. Dalsze dochodzenia w toku.

Dziś ostatni dzień

w którym listowi przyjmują przedolate na nasz dziennik

na miesiąc luty i marzec względnie miesiąc luty.

Za wyszydzenie Narodu i Państwa Polskiego

Jak onegdaj donosiliśmy, dnia 21 bm. przed Sądem Okręgowym w Bydgoszczy toczyła się rozprawa karna przeciwko redaktorowi odpowiedzialnemu „Dziennika Bydgoskiego” p. Stanisławowi Nowakowskiemu, oskarżonemu o dopuszczenie do umieszczenia w numerze tegoż Dziennika z dnia 20 listopada roku ub. tzw. „kroniki niedzielnej” pełnej aluzji, godzących swem ostrzem w obecny reżim państwowy i wyszydzących naród oraz instytucje państwowe. Wyrok w powyższej sprawie ogłoszony został w dniu wczorajszym na podstawie art. 152 kk., dotyczącego „przestępstwa publicznego lżenia i wyszydzenia Narodu i Państwa Polskiego”. Sąd wychodząc z założenia, iż znamiona przestępstwa podpadające pod wyżej wspomniany art. 152 kk. wynikają jasno z treści inkryminowanej „kroniki niedzielnej”, a biorąc jednocześnie pod uwagę fakt dotychczasowej niekaralności jako okoliczność łagodzącą, skazał p. red. Nowakowskiego zgodnie z wnioskiem prokuratora p. Turasiewicza na 1 miesiąc aresztu.

Podkreślić należy, że jest to pierwszy w Polsce wypadek skazania redaktora — Polaka na podstawie art. 152 kk.

Przed procesem Gorgonowej

Stas Zaremba poddany badaniom psychiatrycznym

Przygotowania do procesu Gorgonowej, który ma się odbyć w Krakowie, są w pełnym toku. Proces zacznie się 23 lutego i potrwa prawdopodobnie 17 dni. Dokładnego terminu procesu dotąd nie ustalono.

Być może, że zacznie się on dopiero 1 marca. Decyzja co do terminu rozpoczęcia procesu zależna jest od prezesa sądu okręgowego w Krakowie, p. Jendla-Rawicza, który wyda ją po dokładnym zaznajomieniu się z aktami sprawy.

trwa 10 do 15 dni.

W Krakowie zainteresowanie procesem słabe. Mimo to nastroj wśród tamtejszej ludności jest przychylniejszy dla Gorgonowej aniżeli we Lwowie. Kobiety podzieliły się na dwa obozy — pro i contra, podczas gdy mężczyźni stają prawie zgodnie w obronie Gorgonowej.

Badanie stanu umysłowego Gorgonowej ukończono. Podobno dziś miał zostać poddany badaniu stanu umysłowego główny świadek oskarżenia, Stas Zaremba. Badanie po-

Należy dodać, że przewodniczący trybunału sędziowskiego, dr. Jendel Rawicz, jest znany zarówno w sferach towarzyskich Krakowa, jak i artystycznych. Przez długie lata był on śpiewakiem operowym.

W ostatnim czasie dał szereg koncertów, zbierając zasłużone laury.

Znów wykryto nadużycia w Magistracie bydgoskim

Po Wydziale Opieki Społecznej — Wydział Nieruchomości

Jeszcze nie przebrzmiał echa głośniejszej afery malwersacyjnej w Kasie Miejskiej w Bydgoszczy, wykrytej w połowie grudnia ubiegłego r., na skutek której Wydział Opieki Społecznej poniósł stratę około 15 tysięcy zł. — a znów w dniu wczorajszym popołudniu runęła wieść o nowym wykryciu nadużycia, tym razem w Wydziale Administracji Nieruchomości...

Jak zdołaliśmy się dotychczas dowiedzieć, w Wydziale tym wykryto skomplikowaną defraudację dokony-

waną przez kilka lat wstecz, a wynoszącą — według prowizorycznych obliczeń — kilka tysięcy złotych.

W związku z tem odkryciem został natychmiast zwolniony z zajmowanego stanowiska kierowniczego urzędnik miejski p. Mieczysław Wnuk, oraz zawieszony przez p. prezydenta miasta w urzędowaniu, decernent tego Wydziału, referendarz p. Leonard Rost.

Na zarządzenie sędziego śledczego przy Sądzie Okręgowym w Bydgos-

czy, p. Mieczysław Wnuk został onegdaj aresztowany.

Właściwe rozmiary popełnionych nadużyć ustali dopiero pierwiastkowe śledztwo, które wdrożono z całą energią. —

Tak więc dzięki nowemu Prezydentowi miasta, który z całą bezwzględnością tępi chwasty naszej administracji miejskiej — na światło dzień wypłynęła druga afera, wyrosła z braku odpowiedzialnej kontroli

Ś. p. wiceadmirał Kazimierz Porębski

Dnia 20 bm. zmarł w Warszawie były szef Kierownictwa Marynarki Wojennej, ś. p. wiceadmirał w st. sp. Kazimierz Porębski.

Zmarły pochodził z ziemi mińskiej. Urodził się dnia 15 listopada 1872 roku w Wilnie. Po ukończeniu korpusu morskigo w Petersburgu w 1892 roku, oraz Oficerskiej Szkoły Min, Torped i Elektrotechniki, ś. p. Wiceadmirał Porębski rozpoczął służbę zawodową oficera w rosyjskiej marynarce woj., w której pozostawał do czasów pokoju brzeskiego.

W listopadzie 1918 roku zmarły został przyjęty do wojska polskiego w stopniu kontradmirała i był mianowany członkiem rady wojkowej oraz członkiem delegacji w Paryżu, powołany celem ustalenia warunków przejścia przez Rzplitą byłej dzielnicy pruskiej. Z chwilą przemianowania ówczesnej Sekcji Marynarki Wojennej na Departament Spraw Morskich MSW został zmarły wyznaczony jako szef tego departamentu.

W czasie zbliżania się bolszewików pod Warszawę, zgłosił się ś. p. admirał Porębski z prośbą o przeniesienie go na front i w lipcu 1920 roku został wyznaczony na dowódcę odcinka Zegrze. Już poprzednio oddał do dyspozycji naczelnego dowództwa sformowany przez Departament Spr. Morskich pułk morski i wystawił flotyllę rzeczną na Prypeci i Wiśle. Za obronę Zegrza został odznaczony „Krzyżem Walecznych.”

Po odparciu najazdu bolszewickiego, ś. p. admirał Porębski objął z powrotem kierownictwo Departamentu Spraw Morskich i na tem stanowisku pozostawał bez przerwy do chwili przemianowania departamentu na Kierownictwo Marynarki Wojennej w roku 1922. Po tem przemianowaniu został pierwszym szefem Kierownictwa Marynarki Wojennej. Stanowisko to zajmował do roku 1925, poczem przeszedł w stan nieczynny, a następnie w 1927 roku na emeryturę.

Będąc szefem Departamentu Spraw Morskich a następnie Kierownictwa Marynarki Wojennej zwracał zmarły szczególną uwagę na tworzenie się przyszłych kadr naszej floty wojennej, nie zapominając również o handlowej.

Pozatem ś. p. admirał Porębski, ciężkie przeżycia z W. M. Gdańskiem, podczas bolszewickiego najazdu, jeden z pierwszych wznowił starą myśl polską z 17 wieku o wybudowaniu własnego portu na własnym wybrzeżu.

Cześć Jego pamięci!

Dnia 23 bm. o godz. 10 rano z kościoła garnizonowego przy ul. Długiej odbył się pogrzeb ś. p. wiceadmirała Porębskiego.

Po żałobnej mszy św. i egzekwacjach, trumna nakryta banderą wojenną Rzeczypospolitej, złożono na udekorowanej zielenią lawecie.

Honory wojkowe oddały: specjalnie sprowadzona z Gdyni kompanja marynarki wojennej oraz baterja 1 dak.

Na cmentarzu powązkowskim wygłosili przemówienia: ks. kanclerz Jachimowski oraz szef Kierownictwa Marynarki Wojennej, kontradmirał Świrski.

W pogrzebie liczny udział wzięli przedstawiciele marynarki wojennej i wojska, Departamentu Morskiego Min. Przemysłu i Handlu Ligii Morskiej i Kolonjalnej oraz sfer intelektualnych stolicy.

Konarzyny

— Szkoła w Ciecholewach. W związku z parcellacją majątku Ciecholewy uruchomiono tam z dniem 16 bm. szkołę powszechną.

— Pożyteczna inicjatywa. Kierownik miejscowego Ośrodka Zdrowia dr. Staszkievicz czyni starania celem uruchomienia stacji dentystycznej. Miejscowe i okoliczne obywatelstwo wita tą wspaniałą myśl z prawdziwą radością, gdyż dotychczas zmuszeni jesteśmy dojeżdżać do odległych (20 km) Chojnic co jest połączone z wielkim kosztem i utratą czasu.

Podgórz

— Z zebrania zarządu Koła ZOKZ. W ub. poniedziałek odbyło się w Magistracie zebranie zarządu Koła Związku Obrony Kresów Zachodnich. Zebraniu przewodniczył p. prezes Nowak. Zarząd postanowił urządzić w najbliższym czasie dwa zebrania ogólne referatowe, poświęcone obecnemu stosunkom polsko-niemieckim. Na zebrania te zaprosi ZOKZ wszystkie miejscowe organizacje. W marcu postanowiono zorganizować cykl odczytów i wykładów, celem rozbudzenia powszechnego zainteresowania pracą i ideologią Związku Obrony Kresów Zachodnich. Na zebraniu był obecny p. Jan Frąckowiak, sekretarz Dyrekcji Okręgu Pomorskiego ZOKZ.

Tczew

— I takiemu pomagać! Pewien bezrobotny znany w Tczewie z tego, że nie lubi wylewać ze kółniczki otrzymał od kierownictwa opieki społecznej nowe trzewiki i pewną kwotę pieniędzy. Otrzymał pieniądze nieomieszkał w kilka godzin zamienić na piwo i wódkę. Trzewiki oddał właścicielowi podrzędnej knajpki za dwie bomby piwa i estery wódki.

UWAGA UWAGA

KINO MARS KINO

Czar jej oczu

z Janet Gaynor i Charles Farrell.
Wzruszył Olsnił Oczaruje!

każdego wielkością, tematem, wspaniałymi melodjami, wystawą i grą.

Reżyserji: Henry Kinga.
Przekonaj się, a nie pożałujesz!

Na scenie wystąpi tancerka
ELI MAR — duet LI MAR — EDWARD ZYGMA.

Początek seansów o godz. 17. 19 i 21.
W niedzielę o godz. 15. 17, 19 i 21.

KRONIKA

Czwartek
26
STYCZNIA

TORUŃ

Kalendarzyk rzym.-kat.
Środa Nawróc. św. Pawła
Czwartek Polikarpa

— Stan wody w Wiśle z dnia 24. 1.: Zawichost +1,00, Warszawa +0,78, Toruń +0,42, Fordon +0,42; Chelmno +0,28; Grudziądz +0,16; Korzeniewo +0,45; Piekło -0,57; Tczew - 0,68; Einlage +1,90; Schiewenhorst +2,12.

— Dyżur aptek: W śródmieściu — „Rzeczka” Szeroka, na Bydgoskiem — „św. Anny” Mickiewicza 98; na Mokrem — „Pod Łabędziem” Kościuszki 15.

REPERTUAR TEATRU:

Środa 25 bm. godz. 20 „Moja panna Mama”.
Czwartek 26 bm. godz. 20 „Żołnierz królowej Madagaskaru”.

Piątek 27 bm. godz. 20 „Żołnierz królowej Madagaskaru”.

Sobota 28 bm. godz. 20 „Zonaty kawaler”.

REPERTUAR KIN:

Mars — „Czar jej oczu”.
Światowid — „Rome-Express”.
Palace — „Głos serca”.
Lux — „Kismet” (Zebrek z Bagdadu).
Corso — „Ulani, Ulani, Chłopcy malowani”.

Zmiana

— Wystawa obrazów Konfraterni Art.: została przerwana z powodu nadejścia partii obrazów malarzy polskich i obcych, ze zbiorów prywatnego krakowskiego zbieracza p. Z.

Są obrazy pochwalnego, Jaxy Malachowskiego, Grotta, Sichulskiego, Gepperta, Olpińskiego, Należ-Malachowskiego, Gramatyki, i w. i.

Są akwarele Rybkowskiego i Eljasza-Radzickowskiego oraz kilkanaście obrazów szkoły włoskiej i niemieckiej. Kolekcja przeznaczona na sprzedaż, po cenach niskich, ewentualnie przy obrazach droższych, nawet na raty.

Dla amatorów obrazów dawnych szkół, znakomitą sposobność uzupełnienia swoich zbiorów nowymi cennymi nabytkami.

Wystawa potrwa czas krótki. Otwarta stale od godz. 11—2 i od 4—7. Wstęp 50 gr. dla młodzieży 20 gr.

— Towarzystwo Kupców Chrześcijańskich miasta Torunia podaje do wiadomości, że dnia 26 bm. o godz. 20 w sali Towarzystwa przy ul. Żeglarskiej 1 odbędzie się zebranie miesięczne owarzystwa. Zarząd. (088)

— Czy byłś na wystawie karykatur Torunia? Nie zwlekaj więc z zwiedzeniem tej ciekawej wystawy, która mieści się na ulicy Szczytnej 2 róg Szewskiej.

Wystawa otwarta codziennie od 11 rano do 8-ej wieczór, wstęp 45 gr. dla młodzieży 20 gr.

Na wystawie „przygrywa” doborowy kwartet orkiestry węgierskiej z Pomorzanki.

— Odczyt francuski w Stowarzyszeniu Polsko-Francuskim w Toruniu. W środę 25 stycznia br. odbędzie się w auli Szkoły Po wszechnej przy ul. Prostej (wejście z ul. Jęczy miennej) odczyt francuski „En quoi consiste le Comique et particulièrement le Comique de Molière”. Początek odczytu punktualnie o godzinie 20. (85)

— Z Towarzystwa Kooperatystów. Kolejne zebranie Towarzystwa Kooperatystów odbędzie się dnia 26 bm. (czwartek) o godz. 17,30 w lokalu Pomorskiej Izby Rolniczej — przy ul. Sienkiewicza 10. Referat wygłosi p. Tadeusz Witoszyński pt. „Pozytywne wyniki pracy poszczególnych typów spółdzielni w Polsce”. Goście i sympatycy ruchu spółdzielczego będą mile widziani. (087)

— Roczne walne zebranie Oddz. Toruńsk. Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego odbędzie się we wtorek dnia 7 lutego o godz. 19,30 w Miejskim Gimnazjum Żeńskim ul. Wielkie Garbary. W razie braku potrzeb dla prawom. uchwał ilości członków, o

**Musimy pomóc
pozbawionym pracy i chleba**

W dniu jutrzejszym rozpocznie się zbiórka odzieży, organizowana przez Miejski Komitet Pomocy Bezrobotnym. Na miasto wyruszą wysłannicy Komitetu, zwerbowani z pośród bezrobotnych pracowników umysłowych, zaopatrzeni w legitymacje, upoważniające do zbiorów, wystawione przez Miejski Komitet Pomocy Bezrobotnym, którzy zbierać będą dary. Zbierającym towarzyszyć będą wozy wojskowe, na które składana będzie zebrana odzież.

Miejski Komitet Pomocy Bezrobotnym zwraca się z gorącym apelem do mieszkańców naszego miasta o składanie nie noszonej już odzieży, obuwi, bielizny itd.

Kto pragnąłby sam złożyć jakiegokolwiek dar, może odesłać je do biura Komitetu w ratuszu (pokój 13). W ramach ogólnej akcji

pomocy bezrobotnym Magistrat uruchomił w Ratuszu kuchnię ludową, w której wydaje się dziennie przeszło 3000 obiadów bezpłatnie. Kuchnia ludowa stała się dobrodziejstwem najbardziej potrzebujących rzesz, pozbawionych pracy. Ilość obiadów wydawanych przez kuchnię ludową jest jednak niewystarczająca.

Komitet Pomocy Bezrobotnym apeluje do obywateli, by dopomogli mu w żywieniu bezrobotnych. Wydanie jedynego obiadu, zwłaszcza w rodzinach zamożniejszych, nie przyniesie żadnego uszczerbku.

Ktoby pragnął żywić jedną osobę, niech zawiadomi Komitet, który wyznaczy z pośród zarejestrowanych u siebie bezrobotnych dziecko, względnie dorosłą osobę i przysła pod wskazanym adresem z odpowiednią legitymacją. Bez legitymacji nie należy, celem uniknięcia nadużyć, udzielać żadnej pomocy.

Należy żywić nadzieję, że apel Komitetu Pomocy Bezrobotnym znajdzie żywy oddźwięk w sercach toruńczyków.

**O fundusz dla szkolnictwa polskiego
poza granicami kraju**

Powołanie wojewódzkiego komitetu zbiórki — na rzecz szkolnictwa polskiego zagranicą

Celem zasilenia funduszu szkolnictwa polskiego zagranicą przeprowadzona będzie w pierwszej połowie lutego br. pod protektorem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej zbiórka publiczna na terenie całej Polski. Dla przeprowadzenia tej zbiórki powołany został „Komitet Wykonawczy Zbiórki na rzecz Szkolnictwa Polskiego za granicą w Warszawie”.

Stroną organizacyjno-propagandową akcji na terenie województwa pomorskiego ma zająć się Wojewódzki Komitet Akcji Zbiórkowej przeprowadzą Komitety Powiatowe oraz Szkoły.

W dniu wczorajszym w sali posiedzeń Starostwa Krajowego odbyło się zebranie organizacyjne Wojewódzkiego Komitetu. Zebranie zajął krótkim przemówieniem p. Starosta Krajowy Wincenty Łącki. Prze

wodniczącym wybrano p. wicewojewodę Dr. Seydlitz.

Z akcją zasilenia Funduszu Szkolnictwa Polskiego Zagranicą tudzież z zadaniami Komitetu Wojewódzkiego i Komitetów Powiatowych zapoznali zebranych p. radca Wysogład. Akcja zbiórkowa rozpocznie się w pierwszych dniach lutego i trwać będzie do połowy marca.

Po ustaleniu składu Wojewódzkiego Komitetu przyjęto tekst odezwy, z którą Komitet zwróci się do społeczeństwa. Zebrane organizacyjne zakończono omówieniem szeregu kwestji dotyczących przeprowadzenia akcji na terenie Pomorza, oraz szeregu spraw zwazanych z całokształtem zagadnień pomocy Szkolnictwa Polskiego Zagranicą.

ŚWIATOWID

Fenomenalne arcydzieło detektywno-kryminalne p. t.

Rome-Expres

Międzynarodowy pociąg miłości i zbrodni.
W roli głównej: **Conrad Veidt, Escher Raston, Donald, Calthrop, Joan Barry.**

Początek: 5, 7, 9-ta. Sala dobrze ogrzana.

PALACE

Porywający dramat z życia C. K. Oficerów.
Przepiękny film akcji, treści i gry p. t.

Nad ranem

W roli tytułowej Remon Navarro i Helena Chendler. Do tego doborowy nadprogram.
Na scenie: rozgrywki turnieju walk zapasniczych. Początek 6 i 9. Walk o godz. 8. Sala dobrze ogrzana. 2 osoby na 1 bilet.

**Zapowiedź koncertu muzyki kościelnej
z walnego zebrania Koła Śpiewu „Dzwon”**

We „Dworze Artusa” odbyło się w tych dniach doroczne walne zebranie Koła Śpiewu „Dzwon” w Toruniu, przy udziale około 60 członków i gości. Obrady zajął wiceprezes p. T. Wrzesiński. Po zatwierdzeniu formalności wstępnych i przyjęciu 9 nowych członków członków i wspierających, przewodnictwem zebrania objął p. J. Sulecki, którego zebrani wybrali jednomyślnie marszałkiem walnego zebrania. Ze sprawozdań, wygłoszonych przez poszczególnych członków zarządu pp. Z. Zielińskiego — sekretarza, St. Falkowskiego — skarbnika A. Stachewicza — bibliotekarza, M. Moczka — gospodarza oraz wiceprezesa Wrzesińskiego, wynika, że mimo szeregu trudności, zdołano utrzymać równowagę finansową, a nadto poczynić znaczne inwestycje w materiały nutowym etc. Dzięki inicjatywie dyrygenta chóru, p. prof. Wieczorka, zorganizowano orkiestrę symfoniczną, która już po krótkim czasie stanęła na nieprzekłonytym poziomie, o czym świadczy sukces, osiągnięty na koncercie dnia 4 grudnia ub. r. Należy żywić nadzieję, że orkiestra rozwijać się będzie pomyślnie i stanie się jednym z głównych ognisk kultury muzycznej w Toruniu.

Dochody towarzystwa w roku sprawozdawczym wynosiły około 3300 zł., rozchody — 3100 zł. Na wniosek komisji rewizyjnej udzielono następującemu zarządowi jednomyślnie absolutorjum.

Po krótkiej przerwie przystąpiono do wyboru zarządu na rok 1933. Wybrano przez

aklamacją cały skład nowego zarządu: prezesem wybrano p. mecenas Zygmunta Wiśniewskiego, zast. prezesa — p. Bol. Stogowskiego, sekretarzem — p. Bronisława Piskorskiego, zast. p. A. Kończykowskiego, skarbnikiem — p. Józefa Czolgowskiego, bibliotekarzem — p. Bron. Krausego, jego zast. — p. Moczka, ławnikiem pp. Talaske, Pasternackiego i Urbana, chorążym — p. M. Jankiewicza. W skład komisji rewizyjnej weszli: pp. Kaz. Kamiński, Wład. Mazur i Jan Łysakowski.

W dalszym ciągu zebrania dyrygent p. prof. Wieczorek zapoznał zebranych z planem pracy na najbliższą przyszłość. A więc poza „wieczorem kolend” w dniu 2 lutego w kościele garnizonowym w Toruniu, w którym na zaproszenie Komitetu chór „Dzwonu” weźmie udział i wykona szereg staropolskich i nowszych kolend, naogół mało w Toruniu znanych (w wieczorze tym wezmą również udział panie: Eekhardtowa — sopran i Irena Skórkówna — skrzypce) — „Dzwon” przystąpił do przygotowania koncertu muzyki słowiańskiej, mającego odbyć się w kwietniu rb. Program tego koncertu obejmować będzie oryginalne utwory orkiestralne i chóralne poszczególnych narodów słowiańskich, a więc prócz polskich, utwory czeskie, słoweckie, jugosłowiańskie, bułgarskie i rosyjskie.

Program projektowanego koncertu muzyki słowiańskiej składać się będzie w znacznej części z utworów orkiestralnych.

warzystwo posiada 52. Dochód wynosił 253,84 zł., rozchód 204,05 zł. W wyniku dyskusji uchwalono na wniosek komisji rewizyjnej ustępującemu zarządowi absolutorjum. Nowy zarząd wybrano jednogłośnie w następującym składzie: pp. Gustowski — prezes, Sztukowski — wiceprezes, R. Wiśniewski — sekretarz, Sysko — skarbnik, Taczkowski — bibliotekarz; komisja rewizyjna pp. Maliszewski i Rogoziński.

Zebranie uchwaliło jednogłośnie mianować członkiem honorowym zasłużonego obywatela toruńskiego p. Buszczyńskiego.

Nowemu zarządowi składamy życzenia owocnej pracy.

**Z sali sądowej
Uniewinnienie Kupca
K. Mutha**

W dniu wczorajszym odbyła się przed Sądem Apelacyjnym rozprawa odwoławcza przeciw kupcowi Kazimierzowi Muthowi z Torunia, oskarżonemu o popełnienie szeregu przestępstw na szkodę firmy C. B. Dietrich Tow. Handl., której był kierownikiem.

Tow. C. B. Dietrich wystąpiło przeciwko Muthowi z doniesieniem o dopuszczenie się licznych oszustw i nieuczciwości na kwotę przekraczającą 30.000 zł. Już przewód w pierwszej instancji wykazał, że zarzuty co do większej części pozycy były zupełnie nieuzasadnione, wobec czego prokurator nawet częściowo oskarżenie cofnął. Sąd uznał więc oskarżonego za wykazaną w trzech na ogólną liczbę dziewiętnastu wypadków, a to na kwotę około 2500 zł i wymierzając oskarżonemu karę więzienia przez sześć miesięcy z równoczesnym darowaniem orzeczonej kary na podstawie amnestji.

Od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego adw. Zygmunta Wiśniewskiego odwołanie.

Po kilkunastu dniach rozprawy Sąd Apelacyjny uchylił wyrok Sądu Okręgowego, uniewinniając oskarżonego w całości.

Charakterystycznym było nadesłanie w trakcie rozprawy doniesienie kierownika rze komy poszkodowanej firmy, w którym obwiniało się Mutha o usiłowanie namówienia występującego w charakterze świadka p. Arthura Szulca do fałszywych zeznań. W świetle zeznań tak donoszącego jak i świadka p. Szulca, na którego się zresztą oskarżony nigdy nie powoływał, zarzut ten okazał się zmyślnym.

Dość pogodnie

Przewidywany przebieg pogody
w dniu 25 bm.

Jeszcze dość pogodnie. Nocą silny, we dnie umiarkowany mróz. Slabe wiatry południowo-wschodnie.

Z Teatru

— „Moja panna Mama”. Dziś w środę o godz. 20 wyborna 3 aktowa komedia L. Verneuil'a pt. „Moja panna Mama”, która prawdziwie dzięki francuskiej lekkości akcji i zna komitej reżyserji p. H. Malkowskiej cieszy się trwałym powodzeniem na naszej scenie.

— „Żołnierz królowej Madagaskaru”. — W czwartek o godz. 20 niezwykle pogodna krotoczwila St. Dobrzańskiego „Żołnierz królowej Madagaskaru” z niezrównanym J. J. worskim w roli głównej.

— „Zonaty kawaler”. W sobotę dnia 28 bm. o godz. 20 spotkanie całego Torunia a w szczególności miłośników lekkiej muzyki na 3 akt. komedji muzycznej Fiszla pt. „Zonaty kawaler”. z ulubieńcem Torunia Władysławem Ilciewiczem w roli tytułowej.

KINO Najwspanialsza premiera
LUX sezo u przepięknego dźwięku
wca wschodniego pełnego uroku
i czaru

KISMET (Zebrek z Bagdadu)

Przecudne odaliski i tancerki
W roli gl. LORETJA YOUNG i najwiękazy
tragik SKINNEP.

Początek o g. 5, 7 i 9. W niedzielę o 5, 7 i 9.

Z prawam szkół państwowych 8056
8-klasowe gimnazjum żeńskie
G. Winogrodzkiego w Wejherowie
 Przy gimnazjum wstępne klasy koedukacyjne, przygotowujące do gimnazjum nowego typu.

TORUŃ

UCHWAŁA. W sprawie odroczenia wyplat Adolfa i Jadwigi małżonków Ciesielskich w Toruniu, Spółki kół jawnej spółki handlowej Kryszyński Ciesielski w Toruniu, udziela się dłużnikom na ich wniosek z dnia 27 grudnia 1932 r. dalszego i ostatecznego odroczenia wyplat do dnia 21 lutego 1933 r.

Toruń, dnia 7 stycznia 1933 r.
 Sąd Grodzki w Toruniu
 Zlec. Nr. 48/LX 141

GRUZIĄDZ

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W piątek dnia 27. I. br. o godz. 10 sprzedawać będą za gotówkę więcej dajacemu w Łasinie u p. Brockiej: bufet. O godzinie 12 w Szonowie u p. Nadwornego: 2 stoły restauracyjne, 3 krzesła, 2 szafki oszklone, 16 tabliczek czekolady, 3 pary trepów i kanape. O godzinie 15 w Partęczynie u p. Mahlaha: 2 krowy i 2 maciory.

Dobrzański, komornik Sądu Grodzkiego w Grudziądzu.

BYDGOSZCZ

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 26 bm. sprzedam najwięcej dajacemu za gotówkę przy ul. Dworcowej 54 (na składnicy firmy Hartwig) o godz. 12: umywalnie mahoniową z płytą marmurową i lustrem, 2 stoliki nocne z płytami marmur., wózek ręczny i kuźnię polową; przy ul. Poznańskiej 33 (st. nr.) o godz. 13: 2 sieci rybackie a 35 i 26 mtr., 4 sieci rybackie (3 a 8 mtr. i 1 a 12 mtr.); przy ul. Podgórznej 6 o godz. 13:30: witrynę mahoniową oszkloną, stół okrągły mahoń, 3 krzesła fotelowe mahoń, 2 krzesła mahoń, stół okrągły z szklaną płytą, stojak do figur, stół dębowy i lustro owalne; przy ul. Wiatrakowej 11 o godz. 14: kredens dębowy, wózek i 2 stoły.

Zlec. Nr. 54/S. 143
 Walkiewicz, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 26 stycznia 1933 r. o godz. 9,30 sprzedam przy ulicy Pomorskiej 44 i św. Trójcy (dawniej Patzer) najwięcej dajacemu za gotówkę: większą ilość krzesel i stoliów, szafy, biurka, obrazy, leżanki, umywalnie, lustro, lampy, dywany, fortepian, 25 butelek likieru, 10 butelek wina, bufety restaur., firany, chodniki, obrusy, wieszaki, zegary, fotele oraz inne drobne rzeczy; przy ul. Chocimskiej 11 o godz. 10: bufet i kredens; przy ul. Chocimskiej 15 o godz. 11: 12 maszyn do szycia skóry; przy ulicy Śniadeckich 37 („Rawa”); pianino, 12 krzesel; przy ulicy Pomorskiej 1 o godzinie 12: regał składowy; przy ulicy Pomorskiej 25 o godz. 12:30: biurko, szafa do akt, maszynę do szycia, bufet, kredens, lustro, radio i stół; przy ulicy Pomorskiej 30 o godz. 13: bufet, przy ul. św. Jańskiej 6 o godz. 14: maszynę do szycia; przy ulicy Pomorskiej 40 o godz. 15: bufet i kredens; w mojej kancelarii przy ulicy św. Trójcy 23 o godz. 18: zegarek męski i różne naczynia kuchenne.

Zlec. Nr. 99/VIII. 141
 Woźniak, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 26. I. 1933 roku o godzinie 12,30 sprzedam przy ul. Sienkiewicza 36 za natychmiastową zapłatą: 1 gryzarkę.

Zlec. Nr. 230/8. 145
 Wierzbicki, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 26. I. 1933 roku o godzinie 13,30 sprzedam przy ul. Plac Piastowski 12 za natychmiastową zapłatą: 1 biurko, 1 fotel przed biurko, 1 kanapa, 1 bufet, 1 kredens, 1 zegar, 1 radioaparatus kompletny.

Zlec. Nr. 231/8. 146
 Wierzbicki, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 26. I. 1933 roku o godzinie 13 sprzedam przy ul. Wileńska 9 za natychmiastową zapłatą: 1 umywalnik, 1 futro męskie i 1 futro damskie.

Zlec. Nr. 232/VIII. 147
 Wierzbicki, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 26. I. 1933 roku o godzinie 11,30 sprzedam przy ul. Śniadeckich 15 za natychmiastową zapłatą: 1 biurko.

Zlec. Nr. 234/8. 148
 Wierzbicki, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.
 Dnia 26. I. 1933 roku o godzinie 14 sprzedam przy Placu Kościuski blok IV. Dom kolejowy m. 23 za natychmiastową zapłatą: 1 umywalnik z lustrem, 1 łóżko bez pościeli, 1 nocny stolik, 1 szafa do rzeczy, 2 stoły, 1 umywalnik z płytą marmurową i 2 nocne stoliki.
 Zlec. Nr. 235/8. 149
 Wierzbicki, komornik sądowy w Bydgoszczy.

KOSMETYCZNE KURSY
 (4-ro miesięczne) dające prawo otwarcia gabinetu i wykonywania zabiegów kosmetycznych. Wykładowcy wybitni lekarze, Informacje, zapisy „CEDIB”
Bydgoszcz, Słowackiego 1.

OLEJ
 jadalny świeży rzepakowy, lniany, makuchy poleca
Antoni Piliński - Bydgoszcz
 Oddział: **Centralna** 5375

1) Kapitał zakładowy firmy „Atlantic” Towarzystwo Transportowe Spółka z ograniczoną poręką w Gdyni znizony zostanie o 250 000.— złotych i to w ten sposób, że wszystkie wkładki zakładowe wynoszące będą od 28,5% dotychczasowej wysokości.
 2) Znizenie kapitału zakładowego ma nastąpić w następujący sposób:

Ponieważ na udziały wzgl. wkładki zakładowe wpłacono dotychczas ze strony każdego z obu udziałowców po 100.000.— złotych razem 200.000 złotych, przeto na skutek znizenia kapitału zakładowego:
 a) skreślona zostaje kwota 150.000.— zł niewpłacona jako reszta udziału ze strony obu spółników. Każdy bowiem z obu spółników nie wpłacił z tego tytułu 75.000.— złotych
 b) Każdy ze spółników otrzyma po 50 000.— zł. razem 100.000.— zł. jako zwrot z tytułu wpłaconego udziału.
 Zarazem wzywamy wierzycieli, aby zgłosili się do siedziby spółki.
Atlantic, Towarzystwo Transportowe, Spółka z ograniczoną poręką w Gdyni.

OGŁOSZENIE W tutejszym rejestrze handlowym oddział „A” pod Nr. 94 przy firmie Elwira Beisert Wyłączna sprzedaż Wyrobów firmy E. Wedel i Syn Warszawa w Gdyni dnia 12 lipca 1932 r. dopisanu: Prokura Jerzego Michalewskiego wygasła. Firma wygasła.
 Sąd Grodzki w Gdyni.

Spis zapowiedzi Nr. 6/33.
ZAPOWIEDZ.

Podaje się do ogólnej wiadomości, że 1. architekt Erazm, Jan Czarniecki, kawaler, zamieszkały w Gdarsku, przy ulicy Rennerstiftgasse nr. 5, syn Antoniego Czarnieckiego, budowniczego i jego zmarłej żony Pauliny z domu Runge; pierwszy zamieszkały w Pakoście, powiat Mogilno; 2. Jadwiga Neumannowa z domu Landowska, wdowa, zamieszkała w Kościerzynie przy ulicy Strzeleckiej nr. 4, córka Leona Landowskiego budowniczego i jego żony Marii z domu Chranawskiej zamieszkałych w Kościerzynie przy ulicy Strzeleckiej nr. 4, chcą zawrzeć związek małżeński.
 Obwieszczenie zapowiedzi nastąpić winno w Kościerzynie i „Gazecie Gdańskiej”.
 Kościerzyna, dnia 21 stycznia 1933 r.
 Urzędnik stanu cywilnego.

Moje
Podeszwy Goliat od 25 lat
 wypróbowane jako najlepsza i najtrwalsza skóra.
 Prawo licencji na Wolne Miasto Gdańsk
Wszystkie renowacje, także z innych gatunków skór, po najtańszych cenach
Chemiczna Farbiarnia Obuwia Zakład wulkanizacji wierzchniego obuwia gumowego
obuwie i wszelkie przybory szewskie
Müllers Gelpathsohlerei
 Właściciel W. Muzyk
Gdańsk, II Dąm 17. Tel. 22939

MLEKO
pełne, pasteryzowane i masło deserowe, różnego rodzaju sera 79
Centralna Mleczarnia
 Grudziądz - Marusza
 Tuszewska Grobla 12-16, Telefon 180

Kostjumy maskowe
 w wielkim wyborze i po cenach umiarkowanych
wypożycza również na prowincję
„Domino” 9816
Gdańsk, Gr. Gerbergasse 13. Tel. nr. 26729.

Okazja
 dla emeryta dom masywny II. piętrowy z dochodem 300 zł w najlepszym stanie z wolnym 3 pokojowym mieszkaniem, garażem, stajnią i ogrodem za cenę 210 000 zł na sprzedaż. Wiadomość W. Dziarnowski, Toruń, ul. Szeroka 25. (139)

Smalec gęsi, czysty, większą ilość sprzedaje korzystnie maj. Brachnowko p. C. helmza. 138

FLAKI „HUNGARIA”
 Toruń, Prosta 19. 9983

Duży
 samochód ciężarowy 6 m ładowności do wszelkich transportów, przeprowadzek i t. p. wydzierżawia.
SCHMAUTZ,
 Bydgoszcz Sobieskiego 2, telefon 2323. 118

Węgiel
 koks, drzewo ze składnicy przy ul. Żeglarskiej 24, i loco dom dostarcza „Kolonia” Toruń, Szeroka 37. I. telefon 92. 9996

ODZIEŻ
 balowa wieczorowa
 czysci chemicznie najszybciej i najlepiej
„BARWA”
 Kalamajskiego
 Gdynia
 ul. 10-go Lutego róg Abrahama

Mieszkanie
 3, 2 i 1 pokojowe, umeblowane lub nie. Ogród. Telefon. Wiadomość: Grudziądz „Dzień Grudziądzki” 88

Pokój
 umeblowany z utrzymaniem lub bez dla pań, niedrogo. Toruń, Szeroka 37 m. 13. II. p. 136

Okazja!
 Sprzedam korzystnie: fortepian, salon stłowy, cykl krajozrazu, oryginalny malarza Brochockiego, maszyn elektryczny, radio 3 lampowe, lornetę Zeisa, bazyton, lustro, obrazy, zegary, maszyny do szycia, rowery, płaszcze i detki rowerowe, urządzenie sklepowe, sypialkę malowaną na dąb, oddzielne szafy, łóżka, stoły, krzesła, futra: pamiocwe szopy i banony, kardy, rube, obuwie i wiele innych przedmiotów.
Stefan Oazyjny
 ul. Grobłowa Nr. 3, obok Rybnego Rynku, Grudziądz.

Zanim
 kupisz nowe, obejrzyj używane łóżka, stoły, szafy, lustro, rowery, maszyny do szycia, patelony, futra, oficcerski marynarski hełm mundur walowy, kilim, płaszczy ubrania, obuwie powózka parokon na sortownicę do kaszy, leodolit uniwersalny, opalografi, motocykl, maszynę do kraiania papieru oraz wszelkie używane rzeczy za bezcen

„OKAZJOPOL”
 Grudziądz Pl. 23 Stycznia 28 „Stala okazja” Bydgoszcz, Gdańska 10

Urządzenie
 drogerijne (lub inne) kupię. Najtańsze oferty z krótkim opisem do „Dnia Pomorskiego” Toruń. 119

Trykotażę
 czysto wełniane wykonuje na miarę po bardzo przystępnych cenach.
Wytwórnia Trykotów
 Wł. Sabina Szteflerowa
 TORUŃ, ul. Szczytna 17.

Emerytowan
podurzednik
 państwowy poszukuje posady jako woźny lub jakiej pracy biurowej. Władam językiem polskim i niemieckim w słowie i piśmie. Uposażenie minimum. Pracę przyjmie od zaraz. Zgłoszenia do Administracji „Dnia Pomorskiego” Toruń. 98

Zgubiony
 dowód osobisty na nazwisko Max Feiler, wystawiony przez gminę Oświęcim unieważniam.

Podziękowanie
 serdeczne, p. Sekowskiemu Gdańsk, Straussgasse 2 róg Weidengasse, za przedkie wyleczenie w mej rodzinie, grupy u mej teściowej u dziecka paroksyzmów płaczu a u mnie za dobrą pomoc w reumatyzmie. Kućciński Gdańsk-Krakau, Neufahrweg 3

Stala praca
akwizycj
 Wyroby złote i srebrne na raty! Zbyt łatwy. Zarobek zł. 300 — mies. Akwizytorzy w całej Rzeczypospolitej poszukiwani. Rachowość lub jakakolwiek kaucja nie wymagana. Oferty „Kiermas” Sp. z o. o. Warszawa B. J. ul. Hortensja 6. 9977

Zwózki
Transport mebli
przewoźnik
 wyscielane wozy meblowe
ogaznowanie
 we własnych zdrowych jasnym, suchych magazynach
Ekspedycje
 towaru i bagażu wykonuje
malianiec
Luowik Szymański
 Toruń 8407
 Żeglarska 3. telef. 909

Jadalnie, sypialnie, kuchnie
 na sprzedaż. Grudziądz, Spichrzowa 53 (obok Magistratu). Ceny niskie, wykonanie pierwszorzedne. 124

Teatr Polski
 w Toruniu
Repertuar
 W srode dnia 25 bm. o godz. 20tej
„Mola oca na Mama”
 Komedja w 3 aktach L. Verneuil'a. Leg. zniżk. 33%

W czwartek, dnia 26 bm. o godz. 20tej
„Zemierz krowow Madagaskaru”
 Krotocchwla w 3 aktach Stanislaw Dobrzańskiego. Leg. zniż. 33%

W piatek, dnia 27 bm. o godz. 20tej
 Przedstawienie dla wojska
„Zemierz krowow Madagaskaru”
 Krotocchwla w 3 aktach St. Dobrzańskiego
 Abonamenty i passepoutout nieważne.

W sobote dnia 28 bm. o godz. 20tej
 premjera
„Zemierz krowow Madagaskaru”
 Komeja muzyczna w 3 aktach Fr. Fiszla. Leg. zniżk. 33%

KWIT ABONAMENTOWY

Do Urzędu Pocztowego
 Zamawiam niniejszem abonament*) na „Dzień Pomorski”, „Gazeta Morska”, „Dzień Grudziądzki”, „Gazeta Gdańska”, „Dzień Bydgoski”, na luty i marzec 1933 r. i proszę należność — **Zł. 6.78** pobrać przez listowego.
 Imię i nazwisko _____
 Miejscowość _____ Poczta _____
Kwit pocztowy
 Odbiór kwoty **Zł. 6.78** tytułem prenumeraty *) „Dzień Pomorski”, „Gazeta Morska”, „Dzień Grudziądzki”, „Gazeta Gdańska”, „Dzień Bydgoski” za luty i marzec 1933 r. potwierdzam.
 dnia _____

KWIT ABONAMENTOWY

Do Urzędu Pocztowego
 Zamawiam niniejszem abonament*) na „Dzień Pomorski”, „Gazeta Morska”, „Dzień Grudziądzki”, „Gazeta Gdańska”, „Dzień Bydgoski”, na miesiąc luty 1933 r. i proszę należność — **Zł. 3.39** pobrać przez listowego.
 Imię i nazwisko _____
 Miejscowość _____ Poczta _____
Kwit pocztowy
 Odbiór kwoty **Zł. 3.39** tytułem prenumeraty *) „Dzień Pomorski”, „Gazeta Morska”, „Dzień Grudziądzki”, „Gazeta Gdańska”, „Dzień Bydgoski” za miesiąc luty 1933 r. potwierdzam.
 dnia _____

*) Należność przekazać

*) Należność przekazać

Telegramy

2 ostatniej chwili

Gospodarka narodowa Rzplitej

Budżet Ministerstwa Przemysłu i Handlu w komisji sejmowej

Warszawa, 25. 1. (PAT). Sejmowa komisja budżetowa przystąpiła wczoraj do obrad nad budżetem ministerstwa przemysłu i handlu.

POLSKA POLITYKA MORSKA.

Obroty handlowe morskie coraz bardziej rozszerzają swój zasięg. Proces zespolenia Polski z morzem czyni dalsze postępy go spodarcze.

Omawiając przedsięwzięcia skomercjalizowane referent oświadcza, że rozporządzenie Prezydenta Rzplitej w 1929 roku o przedsiębiorstwach skomercjalizowanych pozwała na zbytnią eksploatację tych przedsiębiorstw.

Następnie referent omawia ustawę scentralizowaną ubezpieczeń społecznych, wyraża

jąc nadzieję, że przyniesie ona wydatną obniżkę ciężarów społecznych. Mówca podkreślił, że znacznie ważniejszy jest efekt finansowy nowej ustawy i zmniejszenie kosztów dzięki niej.

Omawiając ciężary, płynące z oprocentowania długów, mówca podkreśla, że POLSKA ZACHOWAŁA DOBRE STOSUNKI Z WIERZYTELAMI ZAGRANICZNYMI. Przechodząc do sprawy cen detalicznych i rozpiętość między cenami, referent zwrócił uwagę, że CZYNNIKIEM, KTÓRY MÓGŁBY ZARADZIĆ ZŁU JEST PRZEDWZYSTKIEM HANDELU SILNY I PROSPERUJĄCY.

CENY ARTYKUŁÓW SKARTELIZOWANYCH OBNIŻYŁY SIĘ.

Wiara w celowość inwestycji zaszczerpia się coraz bardziej, coraz głębiej i nie które miarodajne czynniki rządowe wykazują w tej mierze podziwu godną energię.

Przechodząc do sprawy cen detalicznych i rozpiętość między cenami, referent zwrócił uwagę, że CZYNNIKIEM, KTÓRY MÓGŁBY ZARADZIĆ ZŁU JEST PRZEDWZYSTKIEM HANDELU SILNY I PROSPERUJĄCY.

Udział Polski w handlu światowym był jest znikomy.

CZYNNY BILANS HANDLOWY TO DLA NAS KANON PAŃSTWOWO-GOSPODARCZY.

Polska nie zastosowała reglamentacji dewiz, a system kontyngentowy przywozu nie wyszedł nigdy poza granice słusznej i koniecznej defenzywy.

W związku z przeprowadzeniem NOWEJ TARYFY CELNEJ, STOIMY W PRZEDNIU REWIZJI TRAKTATÓW HANDLOWYCH.

Co się tyczy zagadnień morskich, to p. minister oświadcza, że w roku ub. zrealizowano częściowo 10-letni program rozbudowy marynarki handlowej.

Mamy jednak przed sobą zadanie dalszej rozbudowy floty zarówno co do zwiększenia liczby jednostek marynarki handlowej jak i usprawnienia europejskich linii jak też co do budowy dwóch transatlantycznych statków na linii Gdynia—Ameryka.

NASTĄPIŁO ZNACZNE PRZESUNIĘCIE NASZEGO HANDELU ZAGRANICZNEGO W KIERUNKU MORZA.

Rząd polski daje Gdańskowi te same prerogatywy, co i Gdyni. Jeżeli sfery gospodarcze wykonają pewne preferencje Gdyni, to wyina temu będzie polityka samego Gdańska, w którego portcie koszta przeładunkowe są wyższe.

Program rozbudowy portu w Gdyni w najbliższych latach obejmuje dalszą rozbudowę i dokończenie basenów, dalszą budowę mola południowego basenu Prezydenta i roboty czerniane. P. minister analizuje dalej ważniejsze pozycje przywozu.

Na tem obrady komisji zamknięto, odraczając posiedzenie do godziny 17.

Po przerwie przemawiał dalej p. minister Zarzycki. Przechodząc do sytuacji w przemyśle węglowym, p. minister zwrócił uwagę, że położenie tego przemysłu uległo poważnemu pogorszeniu. Zmniejszył się zbyt na rynku wewnętrznym oraz możliwości eksportowe.

Położenie hutnictwa żelaznego jest również ciężkie. Eksport w tej dziedzinie jest dla nas deficytowy. Pomoc rządu okazała się konieczna. P. minister przeprowadził w r. 1932 obniżenie cen w przemyśle w dwóch etapach — razem w wysokości 20 proc.

Sytuacja w przemyśle cynkowym i oliwnym nie jest lepsza. W przemyśle naftowym położenie nadal jest niepomyślne. Produkcja ropy w r. 1932 spadła do 560.000 ton, tj. o przeszło 11 proc. Prawdziwe uzdrowienie tego przemysłu będzie dopiero wówczas możliwe, gdy odkryte zostaną nowe wydajne tereny naftowe.

Minister Zarzycki —

o bilansie handlowym państwa

Następnie zabrał głos p. minister przemysłu i handlu p. Zarzycki, który na wsępie poruszył sprawę naszego bilansu handlu zagranicznego. Od roku 1930 mamy saldo aktywne. W r. 1930 było 180 milionów zł., w r. 1931 — 410 milj. zł.

Wydów z Polski w porównaniu z r. 1929 tj. z rokiem najwyższego eksportu spadł do 38 proc. wartości i do 64,2 proc. tonażu.

Wydów węgla napotkał w obecnym roku na trudności w związku z trudnościami walutowymi w Europie południowo-wschodniej.

Wielka wycieczka katolików czeskich do Polski. Morawska Ostrawa, 25. 1. (PAT). W związku z projektowaną przez katolików czeskich wielką wycieczką do Polski w czerwcu r. b. organ ołomunieckiej partji ludowej „Naszinec” publikuje piórnenny artykuł wstępny, w którym czytamy między innymi:

my już wogóle terenu, na którym moglibyśmy uciec przed ograniczeniami importowymi.

W Polsce najdonioślejszą formą popierania wywozu jest zmniejszyć cła. Jest ona

stosowana jawnie i stąd powstaje mniemanie, że Polska wydaje na dumping wyjątkowo wielkie sumy. Jest to błędne mniemanie, które powoduje powyższe trudności.

Obchód powstania styczniowego w Poznaniu — okryty żalobą

Żon weterana w czasie defilady

Jak już o tem krótko donosiliśmy, obchód 70-tej rocznicy powstania styczniowego w Poznaniu okryty został żalobą: — jak żołnierz na posterunku zmarł ś. p. Józef Kaiser, sędziwy weteran powstania 1863 r., w czasie defilady wojska.

Niestety śp. Kaiser był już konający. Ks. kan. Steuer udzielił konającemu ostatnich Sakramentów i absolucji. W kilka minut później nastąpił zgon, który stwierdził przybyły n ebaum lekarz pogotowia.

Śp. Józef Kaiser mieszkał w Ostrowie przy ul. Sienkiewicza 3. Postać sędziwego patrio-

ty - powstańca znana była prawie każdemu dziecku Ostrowa. Do ostatniej chwili był czynny i z niezwykłą, wyróżnienia godną, obowiązkowością pełnił funkcję chorążego w Zw. Weteranów z 1863 r.

Ś. p. Józef Kaiser urodził się 25 listopada 1843 r. w Ostrowie. W powstaniu 1863 r. brał udział w oddziale pułkownika Edmunda Calliera i gen. Young de Blanckenhaima.

Wielka wycieczka katolików czeskich do Polski

Morawska Ostrawa, 25. 1. (PAT). W związku z projektowaną przez katolików czeskich wielką wycieczką do Polski w czerwcu r. b. organ ołomunieckiej partji ludowej „Naszinec” publikuje piórnenny artykuł wstępny, w którym czytamy między innymi:

Polska spełnia dzisiaj w Europie rolę przedmurza kultury chrześcijańskiej przed falą teroru, niewiary i krwawej rewolucji. My nie możemy przyglądać się obojętnie jak w dzowie, którym nie zależy na końcu aktu dzieł. Jesteśmy narodem wolnym, ale nie wolno nam pozostać narodem samotnym.

Wypadek z pocągu

Sosnowiec, 25. 1. (PAT). W czasie jazdy pociągiem na szlaku Warszawa—Kraków obywatel francuski, jadący z żoną do Francji inż. Grall pod Będzinem wyszedł na platformę wagonu i wypadł, doznając ciężkich ran.

Ogłoszenia: wiersz milim. na stronie 7-lamowej 0,20 zł w tekście na pierwszej stronie 1,00 zł na drugiej i trzeciej stronie 0,80 zł — w tekście 1,50 zł

Redaktor odpowiedzialny Wacław Górnicki w Toruniu, Mickiewicza 5. Red. odpowiedzialny na Bvdauzce Józef Dobroszański Mostowa 6

Abonament miesięczny wynosi w ekspedycji miejscowych agencjach 3 — zł z odnośnikiem do domu w Toruniu 3,40 zł